EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 8.12.2021
COM(2021) 782 final

2021/0411 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelist teabevahetust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2006/960/JSK

{SEC(2021) 420 final} - {SWD(2021) 374 final} - {SWD(2021) 377 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Üldine taust

Nagu on sätestatud ELi julgeolekuliidu strateegias,[1] ELi uues terrorismivastase võitluse tegevuskavas[2] ja ELi organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegias (2021–2025),[3] nõuavad piiriülesed ohud koordineeritud ning paremini suunatud ja kohandatud reageerimist. Kuigi organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastases võitluses on eesliinil kohapeal tegutsevad riikide ametiasutused, on nii tõhusa koostöö tagamiseks kui ka riikide ametiasutuste vahel teabe ja teadmiste vahetamiseks äärmiselt olulised liidu tasandi meetmed ja üleilmsed partnerlused, mida toetavad ühine kriminaalõiguse raamistik ja tõhusad finantsmeetmed. Peale selle toovad organiseeritud kuritegevus ja terrorism esile sise- ja välisjulgeoleku vahelise seose. Kõnealused ohud levivad üle piiride ning väljenduvad organiseeritud kuritegelike rühmituste ja terrorirühmituste laiaulatuslikus kuritegevuses.

Alal, kus puudub sisepiirikontroll (Schengeni ala[4]), peaks liikmesriikide politseiametnikel olema samaväärne juurdepääs teises liikmesriigis politseiametnikele kättesaadavale teabele (samadel tingimustel). See, et politseiametnikud teevad kogu liidus tulemuslikku koostööd, peaks olema tavapärane olukord. Kuritegevusalase teabe vahetamine on seega põhiline tegur, mis võimaldab kaitsta Schengeni ala julgeolekut.

Koos sisepiirikontrolli kaotamisega Schengeni alal lepiti Schengeni lepingu rakendamise konventsioonis kokku reas teabevahetust ja politseikoostööd käsitlevates eeskirjades. Peale selle loodi Schengeni infosüsteem (SIS), millega seati sisse ELi ühine julgeoleku- ja piirihalduse andmebaas, mis sisaldab hoiatusteadete vormis teavet tagaotsitavate ja teadmata kadunud isikute ja esemete kohta.

2021. aastal koostatud raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnangu (EU SOCTA) kohaselt tegutseb üle 70 % organiseeritud kuritegelikest rühmitustest enam kui kolmes liikmesriigis[5]. 2021. aasta EU SOCTAs ja EMCDDA Euroopa uimastiprobleemide aruandes[6] on välja toodud mitu valdkonda, kus raske ja organiseeritud kuritegevus tundub olevat tõusuteel. Samal ajal, nagu on märgitud 2020. aasta detsembris avaldatud terrorismivastase võitluse tegevuskavas,[7] on EL endiselt suure terroriohu olukorras.

Schengeni ala on suurim vaba reisimise piirkond kogu maailmas. See võimaldab enam kui 420 miljoni inimese vaba liikumist ning takistuseta kauba- ja teenusevoogusid. Liikmesriikidevahelise piirikontrolli kaotamisega on Schengeni alast saanud osa euroopalikust eluviisist. See on Euroopa ühendatuse ja Euroopa kodanike vaheliste sidemete

---

1 COM(2020) 605 final.
2 COM(2020) 795 final.
3 COM(2021) 170 final.
4 Schengeni ala koosneb järgmistest riikidest: Austria, Belgia, Eesti, Hispaania, Island, Itaalia, Kreeka, Leedu, Liechtenstein, Luksemburg, Läti, Madalmaad, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik ja Ungari.
5 Europol (2021), „European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment“.
6 Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Järelevalvekeskus (EMCDDA), „European drug report 2021“.
7 COM(2020) 795 final.

sümbol[8]. Ühtlasi aitab Schengeni ala kaasa ühtse turu tõhusale toimimisele ja seeläbi liidu majanduse kasvule[9].

Paraku tekitab inimeste üha suurem liikuvus ELis lisaraskusi kuritegevusega seotud ohtude ennetamisel ja nende vastu võitlemisel ning avaliku julgeoleku tagamisel. Piiriüleseid pendelrändajaid on peaaegu 2 miljonit, kellest 1,3 miljonit on piiriülesed töötajad[10]. Ehkki COVID-19 pandeemia on vähendanud ELi-sisest liikuvust, on inimeste vool tõenäoliselt märkimisväärne ka tulevikus.

Viimastel aastatel on rida kriise ja katsumusi pannud Schengeni ala korduvalt proovile, mille tulemusel on mitu liikmesriiki taas kehtestanud sisepiiridel piirikontrolli. Liikmesriigid on nimetanud sellise otsuse ühe põhjusena ebaseaduslike rändajate kontrollimatut teisest rännet,[11] mis kujutab asjaomaste liikmesriikide meelest tõsist ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule, mistõttu piirikontrolli taaskehtestamine on õigustatud. Vastavalt määrusele (EL) 2016/399[12] (Schengeni piirieeskirjad) võib piirikontrolli taaskehtestada vaid erandjuhtudel (nagu 2015./2016. aasta rändekriis) piiratud ajaks viimase abinõuna. Politseikontrolli ja -koostöö, sealhulgas teabevahetuse ja teavitustegevuse osas on veel arenguruumi. Need meetmed – eriti kui kasutada neid koos – võivad anda teisese rände kontrollimisel samu tulemusi kui ajutine sisepiirikontroll ning nendega sekkutakse vähem isikute, kaupade ja teenuste vabasse liikumisse.

Kuritegevusmaastiku kiire muutumise ja inimeste liikuvuse tõttu on õiguskaitseasutuste piiriülene koostöö ELis ja Schengeni alal ülioluline, et võidelda kuritegude vastu ning võimaldada ELi kodanikel ja seaduslikult ELis viibivatel kolmandate riikide kodanikel kasutada turvaliselt oma vaba liikumise õigust. Siiski esineb endiselt olulisi probleeme, mis on seotud õiguskaitseasutuste suutlikkusega vahetada tõhusalt ja tulemuslikult teavet teiste liikmesriikide õiguskaitseasutustega. See suutlikkus on liikmesriikides ikka veel väga erinev, mis tähendab mõningast teabevahetuse tõhusust ja tulemuslikkust kahjustavat killustatust. Kurjategijad ja kuritegelikud rühmitused jätkavad selle ebatõhususe ärakasutamist, et tegutseda piiriüleselt, ning ebaseaduslike rändajate teisene ränne tekitab probleeme ka edaspidi.

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepaneku üldeesmärk on võtta vastu õigusakt, milles käsitletakse ELi õiguskaitseasutuste vahelise teabevahetuse korralduslikke ja menetluslikke aspekte, et aidata kaasa tõhusale ja tulemuslikule teabevahetusele, millega kaitstakse täielikult toimivat ja vastupidavat Schengeni ala. Ettepanek ei mõjuta (eriti) eeskirju, millega on reguleeritud teabe vahetamine SISi hoiatusteadete kohta SIRENE (täieliku teabe taotlemine riiklikest kannetest) büroode kaudu.

Käesolev ettepanek võtta vastu *direktiiv liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabevahetuse kohta* on osa sidusast paketist, kuhu kuuluvad ka ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus, millega tugevdatakse politsei piiriülest operatiivkoostööd, ettepanek võtta vastu määrus, millega vaadatakse läbi politseikoostöös kasutatav automatiseeritud andmevahetusmehhanism (Prüm II), ning ettepanek, millega muudetakse Schengeni piirieeskirju, nagu on ette nähtud 2021. aasta juunis avaldatud komisjoni teatisega „Täielikult

[8] Eurobaromeetri eriuuring nr 474 „The Schengen Area“.
[9] COM(2021) 277 final, 2.6.2021.
[10] Euroopa Komisjon (2017), „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“.
[11] Teised põhjused, mida liikmesriigid kõige sagedamini nimetasid, olid 2015.–2016. aasta rändekriis, pidev terrorismioht ja COVID-19 pandeemia.
[12] Määrus (EL) 2016/399 (Schengeni piirieeskirjad).

toimiva ja vastupidava Schengeni ala loomise strateegia“[13]. Nende ettepanekutega püütakse luua politseikoostöö seadustik, et ühtlustada, tõhustada, arendada, ajakohastada ja hõlbustada õiguskaitsealast koostööd asjaomaste riiklike asutuste vahel, millega toetatakse liikmesriike nende võitluses raske ja organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastu.

Võttes igati arvesse kaasseadusandja väljendatud arvamust, on käesoleva ettepaneku koostamisel tuginetud ettepanekule lisatud mõjuhinnangus esitatud järeldustele. Neis järeldustes on arvesse võetud teavet, analüüse ja soovitusi, mis on pärit viimase kuue aasta jooksul politseikoostöö valdkonnas tehtud Schengeni hindamistest, komisjoni teatisest „Edasised sammud endise kolmanda samba *acquis* vastavusse viimiseks andmekaitsenormidega“,[14] asjaomaste sidusrühmadega kahel viimasel aastal peetud ulatuslikest konsultatsioonidest ja viimase 15 aasta jaoks koostatud olulistest nõukogu suunistest. Selle kombineeritud analüüsi põhjal määrati kindlaks kolm peamist eesmärki. Käesolevas ettepanekus püütakse neid saavutada kolme põhiprobleemi lahendamise kaudu.

(1) Puuduvad selged ja kindlad ühised teabevahetuseeskirjad

Käesoleva ettepaneku esimene eesmärk on tagada täpsete ja järjekindlate ühiseeskirjade alusel **mis tahes liikmesriigi õiguskaitseasutuste samaväärne juurdepääs teistes liikmesriikides kättesaadavale teabele**, et ennetada ja avastada kuritegusid, korraldada kriminaaluurimisi või viia läbi kuritegevuse vastaseid operatsioone, **järgides põhiõigusi, sealhulgas andmekaitsenõudeid**.

Liikmesriikide õiguskaitseasutused vahetavad iga päev piiriüleselt teavet, mis on seotud kuritegevuse vastaste operatsioonidega. **Paraku takistavad riigi tasandil kehtestatud eeskirjad teabe tõhusat ja tulemuslikku liikumist.** Üldeeskirjad piiriülese tähtsusega õiguskaitsealase teabe vahetamiseks liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahel on sätestatud nõukogu raamotsuses 2006/960/JSK Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe vahetamise lihtsustamise kohta[15] (edaspidi „Rootsi raamotsus“), mis võeti vastu 2006. aastal enne Lissaboni lepingu jõustumist. Rootsi raamotsusega asendati osaliselt 1990. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni[16] peatükk politseikoostöö kohta.

Rootsi raamotsuses on sätestatud teabe jagamise **põhimõtted** (kättesaadavus ja samaväärne juurdepääs), teabetaotlustele vastamise **tähtaeg**, teabetaotluste esitamisel ja nendele vastamisel kasutatavad **vormid** ning sellise teabe kasutamisel tagatavad **andmekaitsemeetmed**.

Praktikas on 2006. aasta Rootsi raamotsus paraku ebaselge, mis pärsib asjaomase teabe kättesaadavuse ja sellele samaväärse juurdepääsu põhimõtte täielikku rakendamist piiriüleselt[17]. Seetõttu takistavad riigi tasandil kehtestatud eeskirjad jätkuvalt teabe tõhusat ja tulemuslikku liikumist, hoolimata sellest, et Rootsi raamotsuse nõudeid on püütud täiendada nõukogu mittesiduvate suunistega[18]. Seega jääks praegune ebakindlus püsima ning see kahjustaks teabe tõhusat ja tulemuslikku jagamist ka tulevikus, mille tulemusel jääksid ELi

---

13 COM(2021) 277 final, 2.6.2021.

14 COM(2020) 262 final, 24.6.2020.

15 ELT L 386, 29.12.2006, lk 89–100.

16 EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19–62.

17 Nendele lahendamata probleemidele on juhitud tähelepanu eeskätt Schengeni hindamistes, mis on tehtud politseikoostöö valdkonnas. Neis riigiaruannete hindamistes on rõhutatud, et riikide õiguskaitseasutuste tavad on erinevad. Hindamisel on arvesse võetud ka asjakohaseid nõukogu suuniseid ja 1990. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni peatükki politseikoostöö kohta.

18 Näiteks nõukogu 2. detsembri 2020. aasta dokument nr 5825/20 „Manual on Law Enforcement Information Exchange“.

julgeolekuolukorra arengut ja suurenenud piiriülest liikuvust mõjutavad tegurid sisuliselt käsitlemata.

Sel põhjusel võimaldab õigusraamistiku kehtestamine direktiivi abil paremini jälgida eeskirjade järgimist ja jõustamist ELi ja riigi tasandil, tagades samal ajal riiklike tavade ühtlustumise, millega suureneb liikmesriikidevaheliste teabevoogude tõhusus ja tulemuslikkus.

(2) Puuduvad ühised struktuurid ja tõhusad haldusvahendid teabe vahetamiseks

Käesoleva direktiiviettepaneku teine eesmärk on ühtlustada ühiseid miinimumstandardeid, et tagada ühtsete kontaktpunktide tõhus ja tulemuslik toimimine. Need ühised miinimumnõuded hõlmavad ühtsete kontaktpunktide koosseisu, struktuure, ülesandeid, personali ja tehnilist suutlikkust.

Avaliku korra säilitamise ja sisejulgeoleku kaitsmise eest vastutavad liikmesriigid[19]. Neil on põhimõtteliselt vabadus korraldada oma õiguskaitseasutuste tegevus nii, nagu nad sobivaks peavad. Mis puudutab õiguskaitsealase koostöö struktuure, siis kõik liikmesriigid on loonud ühtse kontaktpunkti[20] (või on seda loomas), mis on pädev suunama nii palju teabevahetust kui võimalik. Õiguskaitseasutused võivad vahetada omavahel teavet ka otse, tuginedes siseriiklikule õigusele või sise-eeskirjadele. Kuigi on avaldatud mitmesuguseid käsiraamatuid ja riiklikke teabelehti, et hõlbustada ühtlustatud lähenemisviisi rakendamist liikmesriikide ühtsete kontaktpunktide töö korraldamisel, on kontaktpunktide koosseisus, ülesannetes, vahendites ja suutlikkuses endiselt suuri erinevusi.

Seetõttu **ei ole liikmesriikidel alati vajalikke struktuure, et vahetada tõhusalt ja tulemuslikult teavet teiste liikmesriikidega**. Liikmesriikide ühtsed kontaktpunktid ei täida alati oma koordineerivat rolli ja neil võib nappida vahendeid, et tegeleda üha suurema arvu taotlustega.

Eelkõige ei pruugi neil olla vajalikke teabehaldusvahendeid (nt juhtumite haldamise süsteem koos ühise tulemustabeli, andmete automaatse üleslaadimise ja ristkontrolliga). Peale selle **ei ole ühtsetel kontaktpunktidel alati otsest ja kasutajasõbralikku juurdepääsu kõigile asjaomastele ELi ja rahvusvahelistele andmebaasidele** ja platvormidele. Lisaks on mõnel ühtsel kontaktpunktil piiratud juurdepääs **asjaomastele riiklikele andmebaasidele**, mis tekitab veelgi viivitusi üldises teabevahetusprotsessis. Samuti võivad ühtsetel kontaktpunktidel puududa vahendid, et õigeaegselt ja tulemuslikult käsitleda üha suuremal arvul laekuvaid taotlusi. Selle kasvusuundumusega ei ole kaasnenud inim- ja IT-ressursside proportsionaalset suurenemist.

Tänapäevane teabehalldusstruktuur, mis on mõnes eesrindlikumas ühtses kontaktpunktis juba kasutusel, võib leevendada piiratud inimressurssidest põhjustatud pingeid, integreerides pädevate asutuste andmebaasides leiduva teabe ning jälgides niiviisi ka teabetaotlustele vastamise tähtajast kinnipidamist[21]. Ühtsetes kontaktpunktides kättesaadavate andmebaaside täit potentsiaali ei kasutata alati ära ka **algeliste otsinguvahendite** tõttu, mis ei võimalda rakendada transliteratsiooni[22] ega hägusloogika[23] otsingufunktsioone. Transliteratsiooni ja

19 ELi toimimise lepingu artikkel 72.

20 Ühtne kontaktpunkt on riiklik teabekeskus, mis tegeleb teabe vastuvõtmise, töötlemise ja teistele riikidele saatmisega. See koondab samasse haldusstruktuuri kõik peamised rahvusvahelised ja liidu õiguskaitsealase teabe vahetamise kanalid (Interpol, Europol ja SIRENE).

21 Vt käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnang.

22 Transliteratsioon on ühe keele sõnade/nimede esitamine, kasutades teise keele tähestikku või kirjasüsteemi (mitmekeelne nimetuvastus). Näiteks täht „o“ võib tähistada sõltuvalt kasutatavast keelest/tähestikust tähte „ò“, „ó“, „ô“, „õ“, „ö“, või „ø“.

hägusloogika otsingufunktsiooni puudumine infosüsteemides takistab ametnikke saamast ühekordse otsinguga ammendavaid päringutabamusi. Seepärast peavad nad tegema seoses uuritavate isikuandmete iga detailiga uue otsingu (nt muutma ees- ja perekonnanime järjestust, kasutama sama nime teistsugust kirjapilti, mis tuleneb eri keeltest, tähestikest ja diakriitilistest märkidest), mistõttu töökoormus suureneb ja otsinguprotsess aeglustub.

Kui on vaja kohtu luba, ületatakse praegu peaaegu alati tähtaega. **Kohtuasutuse kättesaadavus**, mis on mõnes tõhusamas ja tulemuslikumas ühtses kontaktpunktis juba tagatud, aitaks vähendada tarbetuid viivitusi. See võimaldaks käsitleda kohtu luba eeldavaid juhtumeid kiiremini kui praegu, mis tähendab, et tähtajast on lihtsam kinni pidada ka nende juhtumite puhul.

(3) Puudub ühine tava olemasolevate sidekanalite kasutamisel teabe vahetamiseks ELis

Käesoleva direktiiviettepaneku **kolmas eesmärk on vähendada liikmesriikide õiguskaitsealase teabevahetuse jaoks kasutatavate sidekanalite arvukust, tugevdades samal ajal Europoli rolli ELi kuritegevust käsitleva teabe keskusena tema pädevusse kuuluvate kuritegude puhul**.

Kui jätta kõrvale mõni konkreetse süsteemiga seotud juhtum, mis on reguleeritud liidu õigusega (SISi hoiatusteadetega seotud täiendava teabe taotlused tuleb esitada SIRENE büroo[24] kaudu ja teabevahetus Europoliga toimub tavaliselt Europoli riiklike üksuste[25] vahendusel), ei ole liikmesriigid kokku leppinud ühes kanalis, mida kasutada teabe vahetamiseks õiguskaitseasutuste vahel ELi mõõtmega juhtumite puhul. See on kaasa toonud taotluste dubleerimise, tarbetud viivitused ja kohatise teabekao.

Seetõttu kasutavad liikmesriigid teabe taotlemiseks, saatmiseks ja vastuvõtmiseks eri kanaleid erineval määral, sageli ilma eelnevalt kindlaks määratud selge põhjenduseta,[26] ning see takistab tõhusat ja tulemuslikku teabevahetust. Samuti jäävad riikide ametiasutused niiviisi ilma Europoli toest, ehkki liikmesriigid ootavad, et Europol oleks ELi kuritegevust käsitleva teabe keskus, mis on võimeline pakkuma kvaliteetseid teabepõhiseid tooteid.

Ühtsed kontaktpunktid alati ei taga olemasolevate kanalite jälgimist ööpäev läbi ja seitse päeva nädalas ning see võib avaldada kahjulikku mõju piiriülestele juhtumitele, mille puhul on vaja jagada kiiresti teavet. Samal ajal on Europoli turvaline teabevahetusvõrk (SIENA) alakasutatud, hoolimata selle kohandatud funktsioonidest ja tugevast andmeturbetaristust. Isegi kui liikmesriigid SIENAt kasutavad, **ei kaasa nad alati Europoli (saates teabevahetusest koopia)**, ehkki vahetatav teave kuulub Europoli pädevusse. See võib tekitada ELi tasandil märkimisväärseid andmelünki.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on kooskõlas õiguskaitsealase koostöö valdkonnas praegu kehtivate ja peagi vastu võetavate õigusnormidega. Õiguskaitsealane koostöö on valdkond, kus ELil ja

---

[23] Andmebaas, kus rakendatakse hägusloogikat, suudab töödelda ebakindlat või puudulikku teavet, st sealt saab vasteid isegi siis, kui isiku nimi on valesti kirjutatud.

[24] SISi hoiatusteadetega seotud täiendavat teavet tuleb vahetada SIRENE büroodeks nimetatavate riiklike asutuste ühtse võrgu kaudu.

[25] Teabevahetus Europoliga peab toimuma Europoli riiklike üksuste kaudu, kasutades turvalist teabevahetusvõrku (SIENA).

[26] Mitu riiklikku ühtset kontaktpunkti kasutab sisesuuniseid, milles soovitatakse või nõutakse konkreetse sidekanali kasutamist konkreetsel otstarbel, millega tagatakse järjepidevus ja välditakse taotluste dubleerimist. Teistes kontaktpunktides on samal ajal määravaks ametnike harjumused ja eelistused. Paraku põhjustab selline tegutsemisvabadus piiriüleste uurimiste korraldamisel ebatõhusust.

liikmesriikidel on jagatud pädevus. Viimastel aastatel on tehtud edusamme liikmesriikide teabevahetuse alase koostöö parandamisel ning terroristide ja raskete kuritegude toimepanijate tegutsemisruumi kitsendamisel. Pärast Euroopas toimunud terrorirünnakuid tugevdati terrorismivastast võitlust ja teabevahetust käsitlevat õigusraamistikku. 2015. aasta rändekriisi järel muudeti justiits- ja siseküsimustega seotud infosüsteemide ja andmebaaside üldist ülesehitust, keskendudes koostalitlusvõimele[27] ning julgeoleku, piirivalve ja rände haldamise dünaamilisele ühtlustamisele. Lisaks edendati ELi tasandil õiguskaitseasutuste suuremat koostööd, avaldades nõukogu (mittesiduvad) soovitused ja suunised, mille eesmärk on hõlbustada riiklike tavade ühtlustumist.

Kuna õiguskaitsealase koostöö kaks põhiharu on i) teabevahetus (mis on tähelepanu keskmes käesolevas ettepanekus) ja ii) piiriülene operatiivkoostöö, on käesolev ettepanek osa sidusast paketist, kuhu kuulub ka kaasnev ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus politsei piiriülese operatiivkoostöö aspektide kohta. Seda paketti täiendab paralleelne ettepanek võtta vastu määrus, millega vaadatakse läbi politseikoostöös kasutatav automatiseeritud andmevahetusmehhanism (Prüm II). Selle ettepaneku eesmärk on tugevdada Prümi otsuse kohase teabevahetuse tehnilist ülesehitust, hõlmata sellega rohkem andmekategooriaid ning ühtlustada ja kiirendada päringutabamuse järgset teabevahetust. Tugevdatud Prüm II ettepanekus sätestatakse konkreetsed eeskirjad ja võimalused teatavate eriti tähtsate kategooriate andmete (nt sõrmejäljed, DNA, näokujutised) **automatiseeritud** vahetamiseks üldises raamistikus ning üldeeskirjad käesoleva direktiiviga ette nähtava üldise teabevahetuse jaoks.

Käesoleva ettepanekuga, mis on oluline meede julgeoleku edendamiseks ELis, antakse ka panus Schengeni strateegias sätestatud täielikult toimiva ja vastupidava Schengeni ala kindlustamisse. Samuti on käesolev ettepanek igati sidus 2020. aasta ettepanekuga, millega muudetakse Europoli volitusi,[28] et tugevdada ameti volitust töödelda suuri ja keerukaid andmekogumeid, ning ettepanekuga, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades[29]. Käesolev ettepanek täiendab õigusraamistikku, mis käsitleb SISi hoiatusteadete kohta teabe vahetamist SIRENE büroode kaudu[30]. Ettepanek ei mõjuta ühtki neist nimetatud liidu õigusaktidest ega ka muid õigusakte, nagu 20. juuni 2019. aasta direktiiv 2019/1153, millega kehtestatakse normid finants- ja muu teabe kasutamise hõlbustamiseks teatavate kuritegude tõkestamisel, avastamisel, uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel ning tunnistatakse kehtetuks

---

27 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/817, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik piiride ja viisade valdkonnas ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1726 ja (EL) 2018/1861 ning nõukogu otsuseid 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK (ELT L 135, 22.5.2019, lk 27); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/818, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik politsei- ja õiguskoostöö, varjupaiga ja rände valdkonnas ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1726, (EL) 2018/1862 ja (EL) 2019/816 (ELT 135, 22.5.2019, lk 85).

28 COM(2020) 796 final.

29 COM/2018/225 final - 2018/0108 (COD).

30 ELT L 312, 7.12.2018, lk 1–13. Määrus (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks; määrus (EL) 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006; muudetud määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL.

nõukogu otsus 2000/642/JSK,[31] et pädevatel asutustel oleks lihtsam pääseda raskete kuritegude tõkestamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise eesmärgil ligi finantsteabele ja pangakonto andmetele ning neid kasutada.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on anda positiivne panus täielikult toimiva ja vastupidava Schengeni ala kindlustamisse, võimaldades suurema arvu inimeste vaba liikumist ning takistuseta kauba- ja teenusevoogusid, mis omakorda aitab kaasa ühtse turu tõhusale toimimisele ja seega liidu majanduse kasvule. Seepärast on ettepanek täielikult kooskõlas muude liidu tegevuspõhimõtetega, mida rakendatakse tööhõive, transpordi ja majanduskasvu valdkonnas ELi-sisestel piirialadel, ent ka mujal ELis.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

ELi-sisese õiguskaitsealase koostöö valdkonnas kavandatud ELi meetmete õiguslik alus on ELi toimimise lepingu V jaotise 5. peatükk. Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 87: „Liit seab kõikide liikmesriikide pädevate asutuste, sealhulgas politsei-, tolli- ja teiste õiguskaitseasutuste vahel sisse politseikoostöö, mis hõlmab kuritegude ennetamist, avastamist ja uurimist“. Täpsemalt viidatakse artikli 87 lõike 2 punktis a meetmetele seoses andmete kogumise, säilitamise, töötlemise, analüüsi ja vahetusega, mis on vajalik kuritegude ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks. Käesolev seadusandlik ettepanek võetakse vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Käesoleva seletuskirja 1. punktis kirjeldatud probleemide nõuetekohaseks käsitlemiseks on vaja ELi tasandi meetmeid. Üksi tegutsedes ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada eesmärki parandada teabevahetust asjaomaste õiguskaitseasutuste vahel ja Europoliga. Kuna kuritegevus ja terrorism on laadilt piiriülesed, peavad liikmesriigid toetuma üksteisele. Seetõttu on parem kehtestada teabevahetust käsitlevad ühiseeskirjad liidu tasandil. Ehkki on olemas hulk riiklikke ja piirkondlikke meetmeid, ei suuda liikmesriigid üksi tagada teabe kättesaadavuse ja samaväärse juurdepääsu põhimõtte täielikku rakendamist. Tegutsedes üksi riiklike kavade alusel, ei suudaks liikmesriigid lahti saada praegustest erinevustest ühtsete kontaktpunktide vahel, mis takistavad asjaomase teabe tõhusat ja tulemuslikku piiriülest vahetamist. Liikmesriigid ei oleks võimelised tagama asjakohaseid ja samal tasemel teadmisi ja suutlikkust asjaomaste andmebaaside ja sidekanalite kasutamisel.

ELil on üksikutest liikmesriikidest paremad võimalused tagada liikmesriikide tasandil võetavate meetmete sidusus, kaotada erinevused riiklikes tavades, hoida ära dubleerimine, kattumine ja ebaselgus ning hõlbustada tõhusate piiriülese kuritegevuse ja terrorismi vastaste meetmete võtmist. Meetmed, millega EL reageerib kindlakstehtud probleemidele, peaksid tooma lisaväärtust kogu ELile ja seega ka ELi kodanikele, kuna need muudavad Schengeni ala vastupidavamaks ja kindlamaks, mis omakorda avaldab mõju Schengeni lepinguga ühinenud riikidele[32]. Ühised ELi tasandi eeskirjad, standardid ja nõuded, mis hõlbustavad õiguskaitseasutuste vahelist piiriülese kuritegevusega seotud teabevahetust, loovad märkimisväärse mastaabisäästu, tagades samal ajal kõrgetasemelised andmeturbe- ja andmekaitsestandardid.

[31] ELT L 186, 11.7.2019, lk 122–137.

[32] Island, Liechtenstein, Norra ja Šveits.

ELi tasandi õiguskaitsealane koostöö ei asenda liikmesriikide sisejulgeolekupoliitikat ega liikmesriikide õiguskaitseasutuste tööd. ELi tasandi meetmed toetavad ja tugevdavad liikmesriikide poliitikat ja õiguskaitseasutuste tööd võitluses piiriülese kuritegevuse ja terrorismiga.

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on konsolideerida ELi õigusraamistikku ühtse teabevahetust käsitleva õigusaktiga, viies Rootsi raamlepingu kooskõlla Lissaboni lepinguga. Ettepanek sisaldab ka sätteid, mis tulenevad viimase 15 aasta jooksul vastu võetud nõukogu mittesiduvatest suunistest. Võttes arvesse kaasseadusandja üleskutset ja valmisolekut, mida väljendasid konsultatsioonietapis liikmesriigid, ei minda käesolevas direktiiviettepanekus kindlakstehtud probleemide käsitlemisel kaugemale sellest, mis on tingimata vajalik, et saavutada eesmärk tagada liikmesriikidevahelised tõhusad ja tulemuslikud teabevood.

- **Vahendi valik**

Tuginedes varasematele asjaomastele nõukogu järeldustele,[33] on komisjoni käesoleva direktiiviettepaneku eesmärk saavutada liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelised tõhusad ja tulemuslikud teabevood, ühtlustades märkimisväärselt liikmesriikide teabevahetus- ja teavitustegevuse alaseid õigusakte. Direktiivi sätted tagavad pädevuse andmise põhimõtte ning liikmesriikide õigussüsteemides ja -traditsioonides esinevate erinevuste austamise, nagu on ette nähtud aluslepingutes. Eespool öeldut arvesse võttes esitatakse kavandatud seadusandlik ettepanek direktiivi vormis.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Konsulteeriti mitmesuguste valdkondade **sidusrühmadega**, liikmesriikide politsei-, tolli-, kohtu- ja andmekaitseasutustega, kodanikuühiskonna organisatsioonidega, akadeemiliste ringkondadega ja üldsuse esindajatega, et kuulda nende ootusi ja muresid seoses õiguskaitsealase koostöö tugevdamisega ELis[34].

Komisjon kasutas erinevaid **kaasamisvahendeid**, nagu suunatud küsimustikud, vestlused ekspertidega, teemarühmad ja juhtumiuuringud, ning korraldas liikmesriikide ja Schengeni lepinguga ühinenud riikide esindajatele temaatilisi seminare. Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus tutvustatud teemasid ja poliitikavariante arutati ka nõukogu asjaomastes töörühmades (nt õiguskaitse töörühma politseiküsimuste allrühm ja tolliküsimuste allrühm, sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alaline komitee).

Peale selle korraldas komisjon kooskõlas parema õigusloome suunistega[35] **avaliku konsultatsiooni**. **Konsultatsiooni tulemusi** (20 vastust) on võetud käesoleva ettepaneku koostamisel nõuetekohaselt arvesse[36].

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Piiriülest õiguskaitsealast koostööd hõlbustavate ELi poliitikaalgatuste mõju hindamist toetava uuringu ettevalmistamisel korraldas töövõtja arvukalt konsultatsioone, nt kasutas ta

---

33 Nõukogu järeldused sisejulgeoleku ja Euroopa politseipartnerluse kohta, 13083/1/20.

34 Sidusrühmadega peetud konsultatsioonide põhjaliku tutvustuse leiab käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangust.

35 SWD(2017) 350, 7.7.2017.

36 ELi politseikoostöö seadustik – võitlus raske ja organiseeritud piiriülese kuritegevuse vastu (europa.eu).

hindamisküsitlusi, küsimustikke ja veebipõhiseid küsitlusi, poolstruktureeritud intervjuusid, juhtumiuuringuid ja teemarühmi.

- **Mõju hindamine**

Kooskõlas parema õigusloome suunistega tehti käesoleva seadusandliku ettepaneku koostamiseks mõjuhinnang. Mõjuhinnangu järelduste põhjal selgitas komisjon välja kolm peamist probleemi, mis on vastavuses käesoleva ettepaneku kolme peamise erieesmärgiga (mida on nimetatud eespool). Kaaluti kolme eri tasemel sekkumisega poliitikavarianti, mille abil oleks võimalik saavutada iga erieesmärki[37].

Erieesmärk 1: *hõlbustada õiguskaitseasutuste samaväärset juurdepääsu teise liikmesriigi valduses olevale teabele, järgides põhiõigusi, sealhulgas andmekaitsenõudeid.*

Selleks tuleb

(1) tagada 2006. aasta Rootsi raamotsuse sätete vastavusse viimine 2016. aasta direktiiviga isikuandmete kaitse kohta õiguskaitses, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist;

(2) töötada vastavalt vajadusele välja uued pehmed kõrvalmeetmed, nagu koolitus ja komisjoni suunised õiguskaitsealase teabevahetuse konkreetsete aspektide kohta;

(3) suurendada Rootsi raamotsuse sätete selgust. Seda tehakse Rootsi raamotsuse kohaldamisala selgitamisega ja selle kasutamise lihtsustamisega. Vajaduse korral koostatakse komisjoni suunised igas liikmesriigis teabevahetuse jaoks olemas olevate riiklike andmekogumite kohta, et veelgi parandada rakendamist;

(4) hõlbustada kinnipidamist teabe teisele liikmesriigile kättesaadavaks tegemise tähtajast, sealhulgas olukorras, kus on vaja kohtu luba.

Erieesmärk 2: *tagada, et kõigil liikmesriikidel on tõhusalt toimiv ühtne kontaktpunkt, sealhulgas olukorras, kus teise liikmesriigi taotluse alusel teabe esitamiseks on vaja kohtu luba.*

Selleks tuleb

(1) töötada vastavalt vajadusele välja uued pehmed kõrvalmeetmed, nagu koolitus, rahaline toetus ja asjaomased komisjoni suunised;

(2) kehtestada ühised miinimumnõuded, mis käsitlevad ühtsete kontaktpunktide koosseisu, ülesandeid, personali ja suutlikkust (sh olukorras, kus on vaja kohtu luba).

Erieesmärk 3: *vähendada liikmesriikide õiguskaitsealase teabevahetuse jaoks kasutatavate sidekanalite arvukust, tugevdades samal ajal Europoli rolli ELi kuritegevust käsitleva teabe keskusena tema pädevusse kuuluvate kuritegude puhul.*

Selleks tuleb

(1) töötada vastavalt vajadusele välja uued pehmed kõrvalmeetmed, nagu koolitus, rahaline toetus ja komisjoni suunised teabe jagamise kohta;

(2) nõuda, et liikmesriigid kasutaksid kogu kavandatud direktiivi kohase kahe- ja mitmepoolse teabevahetuse jaoks SIENAt pärast vajalikku üleminekuperioodi, millega tagatakse SIENA täielik kasutuselevõtt.

[37] Vt käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnang.

Nende meetmetega **ühtlustatakse, selgitatakse, arendatakse ja ajakohastatakse piiriülest õiguskaitsealast koostööd, kaitstes samal ajal paremini põhiõigusi**, eelkõige neid, mis on seotud isikuandmete kaitsega (nagu on selgitatud allpool). Meetmetega suurendatakse ka Europoli tuge liikmesriikidele võitluses tekkivate ohtudega. Eelistatud poliitikavariant tagab ühiste miinimumstandardite kaudu ühtse kontaktpunkti tõhusa ja tulemusliku toimimisega seotud riiklike tavade märkimisväärse ühtlustumise.

Eelistatud poliitikavariandi kõige positiivsem mõju tuleneb eeldatavasti ühtse kontaktpunkti kui õiguskaitsealase koostöö keskuse loomisest kõigis liikmesriikides. Europoli SIENA määramine vaikimisi kasutatavaks sidekanaliks aitab ühtlustada õiguskaitsealase teabe vahetamist, tagades samal ajal teabe ühtluse Europolis ja sellise teabe (ja isikuandmete) turvalisuse. Eelistatud poliitikavariant hõlmab ka kõrvalmeetmeid, nagu asjakohane koolitus ja rahaline toetus, mis on väga olulised eespool esitatud erieesmärkide saavutamiseks. Eelistatud poliitikavariandiga on võimalik saavutada parim kumulatiivne mõju asjakohasuse, lisaväärtuse, tulemuslikkuse, tõhususe, sidususe ja proportsionaalsuse vaatenurgast. Selles on arvesse võetud varasemaid kogemusi, ent samas on see piisavalt kõrgelennuline. Eelistatud poliitikavariandis on asjakohaselt arvestatud liimesriikide väljendatud seisukohtadega, ent samal ajal reageeritud ELi kodanike ja ettevõtjate õigustatud ootustele. Tänu sellele aitab eelistatud poliitikavariant kaasa Schengeni ala tõhusale ja tulemuslikkusele toimimisele.

- **Põhiõigused**

Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus on analüüsitud iga poliitikavariandi, sealhulgas käesolevas direktiiviettepanekus kavandatud meetmete võimalikku mõju kodanike põhiõigustele. Iga poliitikavariant, mis hõlmab teabe jagamist õiguskaitseasutuste vahel, avaldab tegelikult mõju ELi põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 8 ja ELi toimimise lepingu artiklis 16 sätestatud isikuandmete kaitse õigusele.

Poliitikavariandid võivad avaldada mõju ka muudele põhiõigustele, näiteks neile, mis on kaitstud harta artiklitega 2 (õigus elule), 3 (õigus isikupuutumatusele), 6 (õigus vabadusele ja turvalisusele), 17 (õigus omandile) ja 45 (liikumis- ja elukohavabadus). Mõju hindamisel leiti, et valitud poliitikavariandid on proportsionaalsed, kuna neis on piirdutud sellega, mis on tingimata vajalik, et saavutada eesmärk kindlustada Schengeni alal sisejulgeolek, kaitstes samal ajal isikute vaba liikumist[38].

Õiguskaitse eesmärgil toimuvat teabevahetust käsitlevate eeskirjade vastavusse viimine hiljem vastu võetud ja praegu kohaldatavate eeskirjadega, mis käsitlevad isikuandmete töötlemist õiguskaitse eesmärgil (vastavalt 2016. aasta direktiivile isikuandmete kaitse kohta õiguskaitses, edaspidi „õiguskaitsedirektiiv“[39]), peaks avaldama head mõju kodanike põhiõiguste kaitsele. Ka SIENA kasutamine sidekanalina suurendab isikuandmete töötlemise süsteemide turvalisust ja isikuandmete üldist kaitset võimaliku kuritarvitamise eest. Kuna õiguskaitsedirektiiviga on ette nähtud ja tagatud nõutaval tasemel isikuandmete kaitse liidus, puudub vajadus minna kaugemale. Selle asemel tagatakse vastavusse viimisega täielik kooskõla ELi isikuandmete kaitse eeskirjadega, sealhulgas nendega, mis on sätestatud õiguskaitsedirektiivis. Sellega täidab komisjon oma 2020. aasta teatises võetud kohustust teha 2021. aasta viimases kvartalis seadusandlik ettepanek, „mis sisaldab vähemalt nõukogu

38 Vt käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnang.

39 Direktiiv (EL) 2016/680 (ELT L 119, 4.5.2016).

raamotsuse 2006/960/JSK muutmist, et tagada vajalik ühtlustamine andmekaitsenormidega“[40].

4. MÕJU EELARVELE

Kuigi kulud sõltuvad suurel määral riikide IT-taristu ülesehituse ja õiguslike parameetrite eripärast, on Europol esitanud võimalike kulude hinnangu, millest on antud ülevaade käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangus. Ühtsete kontaktpunktide ning politsei- ja tollikoostöö keskuste[41] IT-süsteemide ajakohastamisega kaasneva ühekordse kogukulu suuruseks hinnati kuni **11,5 miljonit eurot**. See summa jaguneb prognooside kohaselt järgmiselt:

– 1,5 miljonit eurot juhtumite haldamise süsteemi loomiseks 10 liikmesriigis (kus seda süsteemi veel ei ole);

– 1 miljon eurot SIENA integreerimiseks 20 liikmesriigi ühtse kontaktpunkti juhtumite haldamise süsteemi (kus seda ei ole veel tehtud);

– 2,25 miljonit eurot 45 politsei- ja tollikoostöö keskuse ühendamiseks SIENAga (59 keskusest 14 on juba ühendatud);

– 6,75 miljonit eurot juhtumite haldamise süsteemi loomiseks 45 politsei- ja tollikoostöö keskuses (45 x 150 000 eurot).

Neid kulusid (ühekordne investeering) peetakse vastuvõetavaks ja kindlakstehtud probleemiga **proportsionaalseks** ning nendega ei minda kaugemale sellest, mis on vajalik käesolevas ettepanekus sätestatud erieesmärkide saavutamiseks. Tuleks märkida, et liikmesriigid tegelevad nagunii oma IT-süsteemide ajakohastamisega (sh ELi infosüsteemide koostalitlusvõime tagamise raames). See annab hea võimaluse teha kulutõhusal viisil käesolevas ettepanekus kavandatud muudatused. Esitatud kuluhinnang ei hõlma koolitusvajadusi, kuna IT ajakohastamisel sõltuvad koolitusvajadused suurel määral iga riigi IT-taristu ülesehituse ja õiguslike parameetrite eripärast.

Igal juhul tuleks riigi tasandil tekkivad kulud katta Sisejulgeolekufondist[42] rahastatavate liikmesriikide programmide raames. Sisejulgeolekufondi erieesmärkide hulka kuuluvad eesmärk „tõhustada ja hõlbustada teabevahetust“ ning eesmärk „parandada ja tõhustada piiriülest koostööd“[43]. Seetõttu kutsutakse liikmesriike üles lisama oma riiklike programmide koostamisel programmidesse kavandatud direktiivi rakendamisega seotud meetmed, viidates sõnaselgelt ühtsetele kontaktpunktidele ning politsei- ja tollikoostöö keskustele ja ühendusele SIENAga. Kuna mõne liikmesriigi koostöö tase on teiste riikide omast kõrgem, on kavandatud direktiivi rakendamise kulud liikmesriigiti erinevad.

Kui jätta kõrvale kulud, mille saab katta Sisejulgeolekufondist rahastatavate liikmesriikide programmide raames, siis muid ELi tasandil kantavaid kulusid ei ole.

---

40 „Edasised sammud endise kolmanda samba *acquis* vastavusse viimiseks andmekaitsenormidega“, COM(2020) 262 final.

41 Politsei- ja tollikoostöö keskused on kahe või enama liikmesriigi piirialadel loodud piirkondlikud teabekeskused. Neis töötavad asjaomaste liikmesriikide õiguskaitseasutuste esindajad. Seni on loodud Euroopas 59 politsei- ja tollikoostöö keskust.

42 Määrus (EL) 2021/1149.

43 Vt määruse (EL) 2021/1149 artikli 3 lõike 2 punktid a ja b.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Kavandatud meetmete mõju hindamine sõltub liikmesriikidelt saadavast teabest. Seepärast sisaldab käesolev ettepanek **sätteid andmenäitajate kogumise kohta**. Asjaomaste seireandmete kogumise eest peaksid vastutama riikide ametiasutused, ideaaljuhul ühtsed kontaktpunktid. Seejärel kasutatakse nende tegevusnäitajate seiret, et teavitada kavandatud meetmete kohaldamisest.

Sellega seoses sätestatakse käesolevas ettepanekus, et komisjon peab esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid võtnud kavandatud direktiivi järgimiseks vajalikke meetmeid. Asjaomases artiklis nõutakse ka seda, et komisjon peab esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule viis aastat pärast direktiivi jõustumist aruande, milles hinnatakse direktiivi lisaväärtust, ja vajaduse korral kaaluma direktiivi läbivaatamist.

Lisaks käesolevale seadusandlikule ettepanekule moodustab komisjon oma haldusliku iseseisvuse alusel **mitteametliku eksperdirühma**, kuhu kuuluvad eksperdid igast liikmesriigist, et saada nõu ja tuge direktiivi kohaldamisel ja järelevalve tegemisel, sealhulgas suuniste koostamisel. See eksperdirühm võidakse moodustada olemasoleva mitteametliku ühtsete kontaktpunktide juhatajate võrgustiku põhjal. Vähetähtis ei ole ka see, et rakendatakse edasi hindamis- ja järelevalvemehhanismi Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks politseikoostöö valdkonnas kooskõlas praeguse nõukogu määrusega[44] ja selle võimalike muudatustega[45]. Asjaomastes hindamisaruannetes on seni käsitletud Rootsi raamotsuse rakendamist. Tulevased hindamised hõlmavad kavandatud uue direktiivi kohaldamist.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Käesolev seadusandlik ettepanek võtta vastu direktiiv koosneb kuuest peatükist.

(1) Kuritegude ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks toimuva liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabevahetuse üldsätted (artiklid 1–3)

Esimeses sätete plokis tuginetakse alates 2006. aastast kehtiva Rootsi raamotsuse ülesehitusele ja sisule. Lisaks viiakse sellega Rootsi raamotsuse kohaldamisala ja sisu kooskõlla politseikoostööd käsitlevate sätetega, mis on kehtestatud alates 2009. aastast kehtiva Lissaboni lepinguga (V jaotise 4. peatükk).

Artiklis 1 määratletakse kuritegude ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks teabe vahetamist käsitlevate horisontaalsete eeskirjade kohaldamisala. Kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid, välja arvatud juhul, kui mõnes liidu eriõigusaktis on sätestatud teisiti.

Artiklis 2 määratletakse hulk põhimõisteid, sealhulgas ametiasutused, kelle suhtes kohaldatakse teabevahetust käsitlevaid horisontaalseid eeskirju, asjaomased kuriteod ja õiguskaitseasutustele kättesaadava teabe liik.

Artiklis 3 sätestatakse kolm põhimõtet, mida liikmesriigid peavad direktiivi alusel teavet vahetades austama: samaväärse juurdepääsu põhimõte, mille kohaselt peavad teabe vahetamisel liikmesriigi sees ja liikmesriikide vahel kehtima sisuliselt samad tingimused; kättesaadavuse põhimõte, mille kohaselt liikmesriigis kuriteo kohta kättesaadav teave tuleb

[44] ELT L 295, 6.11.2013, lk 27–37.

[45] Komisjoni ettepanek: nõukogu määrus Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamis- ja järelevalvemehhanismi loomise ja toimimise ning määruse (EL) nr 1053/2013 kehtetuks tunnistamise kohta, 2.6.2021.

üldjuhul teha kättesaadavaks ka teistele liikmesriikidele, ning konfidentsiaalsuse põhimõte, millega tagatakse, et liikmesriigid järgivad sellise teabe töötlemisel üksteise konfidentsiaalsusnõudeid, tagades sarnase kaitse.

(2) Teabe vahetamine ühtse kontaktpunkti kaudu (artiklid 4–6)

Artiklis 4 sätestatakse hulk nõudeid ühtsele kontaktpunktile saadetavate teabetaotluste kohta. Need hõlmavad eelkõige kriteeriume, mille alusel hinnata taotluse põhjendatust ja kiireloomulisust. Taotluse peab esitama teise liikmesriigi ühtne kontaktpunkt või, kui liikmesriik nii otsustab, teise liikmesriigi õiguskaitseasutus. Taotluse koostamisel kasutatav keel tuleb valida keelte loetelust, mille iga liikmesriik on kohustatud koostama ja mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artiklis 5 sätestatakse artiklis 4 osutatud teabetaotluse saanud ühtse kontaktpunkti kohustus vaadata taotlus läbi ja vastata sellele kindla ajavahemiku jooksul, millest võib erandi teha üksnes kitsalt piiritletud juhtudel, nimelt siis, kui on vaja kohtu luba. Teave tuleb esitada samas keeles kui keel, mida on kasutatud taotluses.

Artiklis 6 sätestatakse ammendav loetelu põhjustest, mida ühtne kontaktpunkt võib objektiivselt põhjendatud juhtudel nimetada, et keelduda taotletud teabe avalikustamisest, millest tuleb viivitamata teavitada taotluse esitanud liikmesriigi asjaomast asutust. Ühtsele kontaktpunktile antakse võimalus küsida taotluse sisu kohta selgitusi, millega kohaldatav vastamise tähtaeg pikeneb, ent vaid juhul, kui selgitused on objektiivselt vajalikud, vältimaks taotluse tagasilükkamist. Muude vajalikuks peetavate selgituste puhul tähtaeg ei pikene.

(3) Muu teabevahetus (artiklid 7 ja 8)

Artiklis 7 sätestatakse liikmesriikide kohustus jagada teiste liikmesriikidega teavet spontaanselt, st asjaomase asutuse omal algatusel, ilma et oleks esitatud teabetaotlust, kui asjaomane teave tõenäoliselt aitab saavutada mõnda direktiivis kindlaks määratud eesmärki.

Artikliga 8 tagatakse, et asjaomaseid ühtseid kontaktpunkte hoitakse kursis teabevahetusega, mis on toimunud mõne muu kui ühtsele kontaktpunktile esitatud taotluse alusel, st teabevahetusega, mis on toimunud taotluse alusel eri liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahel, või teabevahetusega, mille aluseks on taotlus, mille mõni ühtne kontaktpunkt on esitanud teise liikmesriigi õiguskaitseasutusele. See hõlmab politsei- ja tollikoostöö keskuste ning mis tahes muude kavandatud direktiivi alusel õiguskaitseasutuseks liigituvate asutuste asjaomast teabevahetust.

(4) II ja III peatüki kohase teabe esitamise lisaeeskirjad (artiklid 9–13)

Artiklis 9 käsitletakse olukordi, kus selle liikmesriigi õiguse alusel, kellele asjaomane teave on kättesaadav, vajab ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus spontaanselt või taotluse alusel teabe esitamiseks kohtu luba. Selle sättega rakendatakse ja täpsustatakse veelgi samaväärse juurdepääsu põhimõtet, mis tähendab, et kui taotletava teabe esitamiseks on vaja kohtu luba, tuleb kohaldada sisuliselt samu tingimusi, olenemata sellest, et teave esitatakse teise, mitte sama liikmesriigi asutusele. Selle artikliga nähakse ka ette, et asjaomane asutus peab astuma kooskõlas oma riigi õigusega viivitamatult kõik vajalikud praktilised ja õiguslikud sammud, et saada selline kohtu luba võimalikult kiiresti.

Artiklis 10 kehtestatakse piisava isikuandmete kaitse tagamiseks teatavad nõuded, mis tulenevad eeskätt kooskõlastamisest eeskirjadega, mis on sätestatud õiguskaitsedirektiivis.

Artikliga 11 reguleeritakse, millist keelt peavad ühtsed kontaktpunktid ja õiguskaitseasutused kasutama direktiivis kindlaks määratud olukordades nii teabe esitamisel kui ka muus sellega seotud teavitustegevuses. Artiklis 8 osutatud otsese teabevahetuse ja muu teavitustegevuse suhtes selliseid keelenõudeid ei kohaldata. Liikmesriigid peavad koostama neile

vastuvõetavate keelte loetelu, kuhu peaks kuuluma ka inglise keel. Komisjon peab avaldama sellised loetelud *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikliga 12 kehtestatakse ühtsete kontaktpunktide ja õiguskaitseasutuste kohustus teavitada süstemaatiliselt Europoli (saates igast teabevahetusest koopia), kui teabevahetus on seotud Europoli alusakti kohaselt Europoli pädevusse kuuluva kuriteoga. Selle kohustusega tagatakse, et Europol suudab täita oma ELi õiguskaitsealase teabe keskuse rolli.

Artiklis 13 nõutakse, et kõik asjaomased asutused kasutaksid kogu direktiiviga hõlmatud teabevahetuse ja seonduva teavitustegevuse jaoks Europoli hallatavat turvalist teabevahetusvõrku (SIENA) ja oleksid sel eesmärgil selle võrguga otse ühendatud. Need eeskirjad, kus sätestatakse kohustus kasutada SIENAt, ei kehti, kui mõni liidu eriõigusakt sisaldab teistsuguseid nõudeid sidekanali kohta, mida kasutada, näiteks SISi määrusega[46] reguleeritud teabevahetuse jaoks, tingimusel et sellise eriõigusakti alusel toimuv teabevahetus ei kuulu direktiivi kohaldamisalasse.

(5) Ühtse kontaktpunkti kui liikmesriikidevahelist teabevahetust koordineeriva keskse üksuse loomist käsitlevad miinimumnõuded (artiklid 14–16)

Viiendas sätete plokis nähakse ette iga liikmesriigi kohustus luua või määrata ühtne kontaktpunkt kui keskne üksus, mis koordineerib direktiivi kohaldamisalasse kuuluvat teabevahetust oma riigi ja teiste liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahel. Selles sätestatakse rida miinimumnõudeid, millele iga ühtne kontaktpunkt peab vastama.

Artiklis 14 määratakse kindlaks ühtse kontaktpunkti ülesanded ja suutlikkus. Oma ülesannete täitmiseks peab ühtsel kontaktpunktil olema juurdepääs vajalikule teabele ning teda tuleb süstemaatiliselt teavitada igast otsesest teabevahetusest tema riigi ja teiste liikmesriikide ametiasutuste vahel. Ühtse kontaktpunkti loomisest või määramisest tuleb teavitada kindlaksmääratud aja jooksul komisjoni, kes peab avaldama vastava teate *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artiklis 15 sätestatakse ühtse kontaktpunkti koosseisu käsitlevad miinimumnõuded, jättes igale liikmesriigile teatava paindlikkuse, et määrata kindlaks täpne korraldus ja koosseis, mis on riiklikke olusid arvesse võttes kõige sobivam, tingimusel et direktiivi nõuded on täidetud.

Artiklis 16 määratakse kindlaks ühtsete kontaktpunktide juhtumite haldamise süsteemi käsitlevad miinimumnõuded.

(6) Lõppsätted

Lõppsätetega tagatakse, et kavandatud direktiivi rakendamise üle tehakse nõuetekohast järelevalvet. Esiteks teevad seda liikmesriigid, kes on kohustatud koguma ja esitama igal aastal teatavad minimaalsed statistilised andmed (artikkel 17). Teiseks teeb järelevalvet komisjon, kellel on kohustus anda – muu hulgas liikmesriikide esitatud andmeid arvesse võttes – aru Euroopa Parlamendile ja nõukogule, mis võimaldab kolmandaks ka neil kahel institutsioonil kontrollida direktiivi rakendamist (artikkel 18).

[46] ELT L 312, 7.12.2018, lk 1–13. Määrus (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks; määrus (EL) 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006; muudetud määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL.

Lõpetuseks käsitletakse artiklites 19–23 mitut vajalikku õiguslikku ja tehnilist küsimust, nimelt kavandatud direktiivi eeskirjadega asendatavate varem kehtinud eeskirjade väljajätmist või kehtetuks tunnistamist, direktiivi ülevõtmist liikmesriikide õigusesse ning direktiivi jõustumist ja adressaate. Mis puudutab kehtivaid Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni eeskirju, siis konventsiooni artikkel 39 asendatakse niivõrd, kui see on seotud teabe vahetamisega kavandatud direktiivis kindlaks määratud eesmärgil (artikkel 19). Artikliga 39 hõlmatud muu politseikoostöö puhul nimetatud kohaldamine jätkub. Seevastu konventsiooni artikkel 46, mis käsitleb konkreetselt kõnealust teabevahetust, asendatakse täielikult kavandatud direktiiviga ja jäetakse seetõttu välja.

2021/0411 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelist teabevahetust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2006/960/JSK

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 87 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Kuritegelik tegevus, millega kaasneb piiriülene oht, nõuab koordineeritud, suunatud ja kohandatud reageerimist. Kuigi organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastases võitluses on eesliinil kohapeal tegutsevad riikide ametiasutused, on tõhusa ja tulemusliku koostöö tagamiseks, sealhulgas teabe vahetamiseks, äärmiselt olulised liidu tasandi meetmed. Peale selle toovad eelkõige organiseeritud kuritegevus ja terrorism esile sise- ja välisjulgeoleku vahelise seose. Need ohud on piiriülesed ja väljenduvad mitmesuguseid kuritegusid toimepanevate kuritegelike organisatsioonide ja terrorirühmituste tegevuses.

(2) Sisepiirikontrollita alal peaks ühe liikmesriigi politseiametnikel olema kohaldatava liidu ja siseriikliku õiguse raames võimalus saada samaväärne juurdepääs teabele, mis on kättesaadav nende kolleegidele teises liikmesriigis. Sellega seoses peaks õiguskaitseasutuste koostöö olema liidus tulemuslik ja tavapärane. Seetõttu on sisepiirikontrollita alal, kus ollakse üksteisest vastastikku sõltuvad, avaliku julgeoleku aluseks olevate meetmete oluline osa politseikoostöö asjakohase teabe vahetamisel õiguskaitse eesmärkidel. Kuritegevust ja kuritegelikku tegevust, sealhulgas terrorismi käsitleva teabe vahetamise üldine eesmärk on kaitsta füüsiliste isikute julgeolekut.

(3) Liikmesriikidevahelist teabevahetust, mille eesmärk on ennetada ja avastada kuritegusid, reguleeritakse 19. juunil 1990 vastu võetud konventsiooniga, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut,[47] eelkõige selle artiklitega 39 ja 46. Nõukogu raamotsusega 2006/960/JSK[48] asendati need sätted osaliselt ja kehtestati uued eeskirjad teabe ja jälitusteabe vahetamiseks liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahel.

---

47 Konventsioon, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta (EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19).

48 Nõukogu 18. detsembri 2006. aasta raamotsus 2006/960/JSK Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe vahetamise lihtsustamise kohta (ELT L 386, 29.12.2006, lk 89).

(4) Hindamised, sealhulgas nõukogu määruse (EL) nr 1053/2013[49] kohased hindamised, on näidanud, et raamotsus 2006/960/JSK ei ole piisavalt selge ega taga asjakohase teabe piisavat ja kiiret vahetamist liikmesriikide vahel. Hindamised on ka näidanud, et praktikas kasutatakse raamotsust harva, osaliselt seetõttu, et puudub selgus Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja raamotsuse kohaldamisala vahel.

(5) Seetõttu tuleks ajakohastada kehtivat õigusraamistikku, mis koosneb Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja raamotsuse 2006/960/JSK asjakohastest sätetest, ning see asendada, et selgete ja ühtlustatud normide kehtestamisega liikmesriikide pädevate õiguskaitseasutuste vahelist piisavat ja kiiret teabevahetust hõlbustada ja see tagada.

(6) Eelkõige tuleks kõrvaldada lahknevused Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja raamotsuse 2006/960/JSK asjakohaste sätete vahel ning hõlmata teabevahetus kuritegude tõkestamise, avastamise või uurimise eesmärgil, asendades seega täielikult kõnealuse konventsiooni artiklid 39 ja 46 sellise teabevahetuse osas ning tagades seega vajaliku õiguskindluse. Lisaks tuleks asjaomaseid norme lihtsustada ja selgitada, et hõlbustada nende tõhusat kohaldamist praktikas.

(7) Tuleb sätestada normid, millega reguleeritakse liikmesriikidevahelise teabevahetuse valdkonnaüleseid aspekte. Käesolevas direktiivis sätestatud normid ei peaks mõjutama sellise teabevahetuse raamistikke või süsteeme käsitlevate liidu õiguse normide kohaldamist, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) 2018/1860,[50] (EL) 2018/1861,[51] (EL) 2018/1862[52] ja (EL) 2016/794,[53] Euroopa Parlamendi ja nõukogu

---

49 Nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

50 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks (ELT L 312, 7.12.2018, lk 1).

51 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 312, 7.12.2018, lk 14).

52 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56).

53 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

direktiivid (EL) 2016/681[54] ja 2019/1153[55] ning nõukogu otsused 2008/615/JSK[56] ja 2008/616/JSK[57].

(8) Käesoleva direktiiviga ei reguleerita teabe esitamist ja kasutamist tõenditena kohtumenetlustes. Eelkõige ei tohiks seda mõista kui sellise õiguse kehtestamist, mis võimaldab kasutada käesoleva direktiivi alusel edastatud teavet tõendina, ning sellest tulenevalt ei mõjuta see kohaldatavas õiguses sätestatud nõuet saada teabe esitanud liikmesriigi nõusolek selliseks kasutamiseks. Käesolev direktiiv ei mõjuta tõendeid käsitlevaid liidu õigusakte, nagu määrus (EL) .../...[58] [*mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades*] ja direktiiv (EL) .../...[59] [*millega kehtestatakse ühtlustatud normid kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil esindajate määramise kohta*].

(9) Käesoleva direktiivi kohase teabevahetuse suhtes tuleks kohaldada kolme üldpõhimõtet: kättesaadavus, samaväärne juurdepääs ja konfidentsiaalsus. Need põhimõtted ei piira käesoleva direktiivi täpsemate sätete kohaldamist ning neist tuleks direktiivi tõlgendamisel ja kohaldamisel vajaduse korral juhinduda. Näiteks tuleks kättesaadavuse põhimõtet mõista nii, et ühe liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või õiguskaitseasutusele kättesaadav asjakohane teave peaks olema võimalikult suures ulatuses kättesaadav ka teiste liikmesriikide kontaktpunktidele või õiguskaitseasutusele. See põhimõte ei tohiks siiski mõjutada käesoleva direktiivi nende erisätete kohaldamist, mis piiravad teabe kättesaadavust, näiteks teabenõude tagasilükkamise põhjuseid ja kohtu luba käsitlevate sätete kohaldamist, kui see on põhjendatud. Lisaks peaks samaväärse juurdepääsu põhimõtte kohaselt olema teise liikmesriigi ühtsel kontaktpunktil ja õiguskaitseasutusel asjaomasele teabele sisuliselt samaväärne juurdepääs kui ühe ja sama liikmesriigi ametiasutustel ning seega ei tohiks juurdepääsutingimused olla rangemad ega vähem ranged, kui direktiivi täpsematest sätetest ei tulene teisiti.

(10) Selleks et saavutada eesmärk hõlbustada piisavat ja kiiret teabevahetust liikmesriikide vahel ja see tagada, tuleks ette näha sellise teabe hankimine teise asjaomase liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile teabenõude edastamise kaudu vastavalt teatavatele selgetele, lihtsustatud ja ühtlustatud nõuetele. Kõnealuse teabenõude sisu kohta tuleks eelkõige täpsustada ammendavalt ja piisavalt üksikasjalikult ning ilma et see piiraks üksikjuhtumipõhise hindamise vajadust, kas seda tuleb pidada kiireloomuliseks, ja vähemalt milliseid selgitusi teabenõue peab sisaldama.

---

54 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (ELT L 119, 4.5.2016, lk 132).

55 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1153, millega kehtestatakse normid finants- ja muu teabe kasutamise hõlbustamiseks teatavate kuritegude tõkestamisel, avastamisel, uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2000/642/JSK (ELT L 186, 11.7.2019, lk 122).

56 Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 1).

57 Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/616/JSK, millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 12). Politseikoostöö eesmärgil toimuvat automatiseeritud andmevahetust käsitleva määruse (Prümi II määrus) ettepaneku eesmärk on tunnistada kehtetuks kõnealuste nõukogu otsuste teatavad osad.

58 Määruse ettepanek, COM(2018) 225 (final) – 2018/0108 (COD).

59 Direktiivi ettepanek, COM(2018) 226 (final) – 2018/0107 (COD).

(11) Kui iga liikmesriigi ühtsel kontaktpunktil peaks igal juhul olema võimalik esitada teabenõue teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile, peaks liikmesriigil paindlikkuse huvides olema lubatud otsustada, et lisaks võib sellise nõude esitada ka tema õiguskaitseasutus. Selleks et ühtne kontaktpunkt saaks täita oma käesolevast direktiivist tulenevaid koordineerimisülesandeid, on siiski vaja, et juhul, kui liikmesriik teeb sellise otsuse, teavitatakse tema ühtset kontaktpunkti kõigist sellistest väljaminevatest teabenõuetest ja muudest nendega seotud teadetest, esitades need alati koopiana.

(12) Selleks et tagada ühtsele kontaktpunktile esitatud teabenõude kiire menetlemine, on vaja kehtestada tähtajad. Need tähtajad peaksid olema selged ja proportsionaalsed ning võtma arvesse seda, kas teabenõue on kiireloomuline ja kas eelnevalt on vaja kohtu luba. Selleks et tagada kohaldatavatest tähtaegadest kinnipidamine, kuid võimaldada samas teatavat paindlikkust, kui see on objektiivselt põhjendatud, on erandkorras vaja lubada erandeid ainult siis ja niivõrd, kuivõrd nõude saanud liikmesriigi pädev õigusasutus vajab lisaaega, et teha otsus kohtu loa andmise kohta. Selline vajadus võib tekkida näiteks teabenõudes tõstatatud küsimuste ulatuslikkuse või keerukuse tõttu.

(13) Erandjuhul võib liikmesriigi poolt ühtsele kontaktpunktile esitatud teabenõude tagasilükkamine olla objektiivselt põhjendatud. Selleks et tagada käesoleva direktiiviga loodud süsteemi tulemuslik toimimine, tuleks neid juhtumeid ammendavalt täpsustada ja kitsalt tõlgendada. Kui nõude tagasilükkamise põhjustega on seotud ainult osa teabest, mida teabenõue puudutab, tuleb ülejäänud teave edastada käesolevas direktiivis sätestatud tähtaja jooksul. Tuleks ette näha võimalus küsida selgitusi ja see peaks peatama kohaldatava tähtaja kulgemise. Selline võimalus tuleks siiski ette näha ainult juhuks, kui selgitused on objektiivselt vajalikud ja proportsionaalsed, sest vastasel juhul tuleks teabenõue ühel käesolevas direktiivis nimetatud põhjusel tagasi lükata. Tulemusliku koostöö huvides peaks olema võimalik paluda vajalikke selgitusi ka muudes olukordades, ilma et see tooks siiski kaasa tähtaja kulgemise peatumise.

(14) Selleks et võimaldada erinevate operatiivvajaduste korral vajalikku paindlikkust, tuleks lisaks ühtsele kontaktpunktile esitatavale teabenõudele ette näha veel kaks teabevahetusviisi. Esimene on teabe omaalgatuslik esitamine, st kas ühtse kontaktpunkti või õiguskaitseasutuse omal algatusel ilma eelneva nõudeta. Teine on teabe andmine sellise teabenõude alusel, mida kas ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus ei ole esitanud mitte ühtsele kontaktpunktile, vaid otse teise liikmesriigi õiguskaitseasutusele. Mõlema teabevahetusviisi jaoks tuleks kehtestada vaid piiratud arv miinimumnõudeid, eelkõige ühtse kontaktpunkti teavitamise kohta, ning omal algatusel teabe edastamise korral olukordade kohta, kus teave tuleb esitada, ja keel, mida tuleb kasutada.

(15) Teabe edastamiseks eelnevalt kohtu loa saamise nõue võib olla oluline kaitsemeede. Liikmesriikide õigussüsteemid on selles suhtes erinevad ja käesolevat direktiivi ei tohiks tõlgendada nii, et see mõjutab selliseid siseriikliku õigusega kehtestatud nõudeid, välja arvatud juhul, kui nende suhtes kohaldatakse tingimust, et riigisisest ja liikmesriikidevahelist teabevahetust käsitatakse nii sisuliselt kui ka menetluslikult samaväärsel viisil. Lisaks peaksid pädeva õigusasutuse liikmesriigi ühtne kontaktpunkt või, kui see on asjakohane, õiguskaitseasutus võtma kõik praktilised ja õiguslikud meetmed ja tegema vajaduse korral koostööd teavet taotlenud teise liikmesriigi ühtse kontaktpunkti või õiguskaitseasutusega, et saada kohtu luba võimalikult kiiresti ning et sellise nõude kohaldamisega seotud viivitused ja komplikatsioonid oleksid minimaalsed.

(16) Kogu käesoleva direktiivi kohase teabevahetuse korral on eriti oluline tagada isikuandmete kaitse vastavalt liidu õigusele. Selleks tuleks käesoleva direktiivi normid viia kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/680[60]. Eelkõige tuleks täpsustada, et kõik ühtsete kontaktpunktide ja õiguskaitseasutuste vahetatavad isikuandmed peavad kuuluma Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/794[61] II lisa B jao punktis 2 loetletud andmekategooriatesse. Lisaks tuleks selliseid isikuandmeid võimaluse korral eristada nende täpsuse ja usaldusväärsuse järgi ning fakte tuleks eristada isiklikest hinnangutest, et tagada nii üksikisikute kaitse kui ka vahetatava teabe kvaliteet ja usaldusväärsus. Kui selgub, et isikuandmed on ebaõiged, tuleks need viivitamata parandada või kustutada. Selline parandamine või kustutamine ning igasugune muu isikuandmete töötlemine käesoleva direktiivi kohaste toimingute tegemisel peaks toimuma kooskõlas kohaldatavate liidu õigusnormidega, eelkõige direktiiviga (EL) 2016/680 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679,[62] mida käesolev direktiiv ei mõjuta.

(17) Selleks et ühtne kontaktpunkt saaks kas nõude alusel või omal algatusel anda piisavalt ja kiiresti teavet, on oluline, et asjaomaste liikmesriikide ametnikud mõistaksid üksteist. Piiriülest teabevahetust takistavad sageli keelebarjäärid. Seepärast tuleks kehtestada eeskirjad selliste keelte kasutamise kohta, milles tuleb esitada ühtsele kontaktpunktile teabenõue ning milles peab ühtne kontaktpunkt esitama teabe ning muud sellega seotud teated, näiteks keeldumised ja selgitused. Nende eeskirjadega tuleks saavutada tasakaal ühelt poolt liidu keelelise mitmekesisuse austamise ja tõlkekulude võimalikult väikesena hoidmise ning teiselt poolt piisava ja kiire piiriülese teabevahetusega kaasnevate operatiivvajaduste vahel. Seepärast peaksid liikmesriigid koostama loetelu, mis sisaldab üht või mitut nende valitud liidu ametlikku keelt, kuid mis sisaldab ka ühte üldiselt arusaadavat ja praktikas kasutatavat keelt, nimelt inglise keelt.

(18) Esmatähtis on arendada edasi Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) kui liidu kriminaalteabe keskust. Seepärast tuleks teabevahetuse või seotud teadete vahetamise korral ning olenemata sellest, kas ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus teeb seda talle esitatud teabenõude kohaselt või omal algatusel, saata koopia Europolile, kuid ainult juhul, kui asjaomaste kuritegude vastu võitlemine kuulub Europoli eesmärkide hulka. Seda saab teha, kui märgistatakse vaikimisi vastav SIENA-lahter.

(19) Liikmesriikide vahel õiguskaitsealase teabe edastamiseks kasutatavate sidekanalite ja selle teabega seotud teadete arvukusele tuleks leida vastuabinõud, sest see takistab sellise teabe asjakohast ja kiiret vahetamist. Seepärast tuleks määruse (EL) 2016/794 kohaselt Europoli hallatava turvalise teabevahetusvõrgu SIENA kasutamine muuta

---

60 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

61 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

62 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

kohustuslikuks kõigi selliste käesoleva direktiivi kohaste andmeedastuste ja teadete korral, sealhulgas ühtsele kontaktpunktile ja otse õiguskaitseasutusele edastavate teabenõuete saatmisel, teabe edastamisel selliste nõuete alusel ja omal algatusel, keeldumiste ja selgituste edastamisel ning koopiate saatmisel ühtsele kontaktpunktile ja Europolile. Selle eesmärgi saavutamiseks peaksid kõik ühtsed kontaktpunktid ja kõik õiguskaitseasutused, kes võivad sellises teabevahetuses osaleda, olema SIENAga otse ühendatud. Sellega seoses tuleks siiski ette näha üleminekuperiood, et võimaldada SIENA täielik kasutuselevõtt.

(20) Selleks et teabevooge lihtsustada, hõlbustada ja paremini hallata, peaks iga liikmesriik looma või määrama ühe ühtse kontaktpunkti, kelle pädevusse kuulub käesoleva direktiivi kohase teabevahetuse koordineerimine. Reageerimaks kasvavale vajadusele võidelda ühiselt piiriülese kuritegevusega, nagu uimastikaubandus ja terrorism, peaks ühtne kontaktpunkt eelkõige aitama vähendada killustatust õiguskaitseasutuste hulgas, täpsemalt seoses teabevoogudega. Selleks et ühtne kontaktpunkt suudaks tõhusalt täita oma koordineerimisülesandeid, mis puudutavad käesoleva direktiivi kohast piiriülest teabevahetust õiguskaitse eesmärgil, tuleks talle anda mitu konkreetset miinimumülesannet ja tal peaks olema ka teatav minimaalne suutlikkus.

(21) See suutlikkus peaks hõlmama juurdepääsu kogu teabele, mis on kättesaadav tema enda liikmesriigis, sealhulgas kasutajasõbralikku juurdepääsu kõigile asjakohastele liidu ja rahvusvahelistele andmebaasidele ja platvormidele kooskõlas kohaldatavas liidu ja siseriiklikus õiguses sätestatud korraga. Selleks et täita käesoleva direktiivi nõudeid, eelkõige nõudeid tähtaegadele, tuleks ühtsele kontaktpunktile anda piisavad vahendid, sealhulgas piisav tõlkevõimekus, ja võimaldada selle ööpäevaringne toimimine. Selles aspektis võib ühise kontaktpunkti tõhusust ja tulemuslikkust suurendada juurdepääsupunkt, mis on võimeline sissetulevaid teabenõudeid läbi vaatama, töötlema ja suunama. Kontaktpunktide suutlikkus peaks hõlmama ka seda, et neid abistavad alati õigusasutused, kes on pädevad andma vajalikke kohtu lube. See on võimalik, kui tagatakse näiteks selliste õigusasutuste füüsiline kohalolek või funktsionaalne kättesaadavus kas ühtse kontaktpunkti ruumides või telefoni teel.

(22) Selleks et ühtne kontaktpunkt saaks tõhusalt täita oma käesoleva direktiivi kohaseid koordineerimisülesandeid, peaks see koosnema selliste riiklike õiguskaitseasutuste esindajatest, mille kaasamine on käesoleva direktiivi kohaseks asjakohaseks ja kiireks teabevahetuseks vajalik. Iga liikmesriik otsustab ise, milline täpne korraldus ja koosseis on selle nõude täitmiseks vajalik ning kõnealusteks esindajateks võivad seega olla politsei-, tolli- ja muude selliste õiguskaitseasutuste töötajad, mis on pädevad ennetama, avastama või uurima kuritegusid, samuti võimalikud piirkondlike ja kahepoolsete asutuste kontaktpunktid, nagu kontaktametnikud ja atašeed, kes on lähetatud teistesse liikmesriikidesse, ning asjaomaste liidu õiguskaitseasutuste, näiteks Europoli töötajad. Tõhusa koordineerimise huvides peaks ühtne kontaktpunkt siiski koosnema vähemalt järgmiste asutuste esindajatest: Europoli riiklik üksus, SIRENE büroo, broneeringuinfo üksus ja Interpoli riiklik keskbüroo, mis on loodud asjakohaste õigusaktidega, ja olenemata sellest, et käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste liidu õigusaktidega konkreetselt reguleeritud teabevahetuse suhtes.

(23) Ühtsed kontaktpunktid peavad kasutusele võtma teatavate miinimumfunktsioonide ja -suutlikkusega ühtse elektroonilise juhtumite haldamise süsteemi ja seda haldama, et nad saaksid täita käesolevast direktiivist tulenevaid ülesandeid tulemuslikult ja tõhusalt, eelkõige seoses teabehaldusega.

(24) Selleks et võimaldada käesoleva direktiivi kohaldamise vajalikku järelevalvet ja hindamist, tuleks nõuda, et liikmesriigid koguksid ja esitaksid igal aastal komisjonile teatavad andmed. See nõue on vajalik eelkõige selleks, et parandada selliste võrreldavate andmete kättesaadavust, millega mõõta asjakohast teabevahetust, ning et lihtsustada ka komisjoni aruandluskohustust.

(25) Kuritegevuse ja terrorismi piiriülene olemus nõuab, et liikmesriigid tugineksid selliste kuritegudega võitlemisel üksteisele. Liikmesriigid ei suuda üksi tegutsedes vajalikul määral saavutada piisavaid ja kiireid teabevooge asjaomaste õiguskaitseasutuste ja Europoli vahel. Meetme ulatuse ja mõju tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil teabevahetuse ühiste eeskirjade kehtestamisega. Seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(26) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev direktiiv põhineb Schengeni *acquis*'l, peaks Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt otsustama kuue kuu jooksul pärast seda, kui nõukogu on teinud käesoleva direktiivi kohta otsuse, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.

(27) Käesolev direktiiv kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa osaleb vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ;[63] seetõttu osaleb Iirimaa käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ja see on tema suhtes siduv.

(28) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev direktiiv endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)[64] tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ[65] artikli 1 punktis H osutatud valdkonda.

(29) Šveitsi puhul kujutab käesolev direktiiv endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)[66] tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis H osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ[67] artikliga 3 ja nõukogu otsuse 2008/149/JSK[68] artikliga 3.

---

63 Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002).

64 EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

65 Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999).

66 ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

67 Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008).

68 Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/149/JSK sõlmida Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008).

(30) Liechtensteini puhul kujutab käesolev direktiiv endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)[69] tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis H osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL[70] artikliga 3 ja nõukogu otsuse 2011/349/EL[71] artikliga 3,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1
Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabevahetuse eeskirjad, kui selline teabevahetus on vajalik kuritegude ennetamiseks, avastamiseks või uurimiseks.

   Eelkõige kehtestatakse käesoleva direktiiviga eeskirjad, mis käsitlevad järgmist:

   (a) teabenõudeid, mis esitatakse liikmesriigi loodud või määratud ühtsele kontaktpunktile, eelkõige selliste nõuete sisu, kohustuslikke tähtaegu taotletud teabe andmiseks, nõuete tagasilükkamise põhjusi ja nõuete esitamiseks kasutatavat sidekanalit;

   (b) omal algatusel asjakohase teabe andmist teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või õiguskaitseasutusele, eelkõige olukordi, kui sellist teavet tuleb anda, ja teabe edastamise viisi;

   (c) sidekanalit, mida tuleb kasutada igasuguseks teabevahetuseks, ja teavet, mis tuleb edastada ühtsele kontaktpunktile liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahel otse toimuva teabevahetuse käigus;

   (d) ühtse kontaktpunkti loomist, ülesandeid, koosseisu ja suutlikkust, sealhulgas ühtse elektroonilise juhtumite haldamise süsteemi kasutuselevõtmist selle ülesannete täitmiseks.

---

69 ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

70 Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011).

71 Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/349/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, eelkõige seoses õigusalase koostööga kriminaalasjades ja politseikoostööga (ELT L 160, 18.6.2011).

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabevahetuse suhtes, mille eesmärk on muude liidu õigusaktidega eraldi reguleeritud kuritegude ennetamine, avastamine või uurimine.

3. Käesoleva direktiiviga ei kohustata liikmesriike tegema järgmist:

a) koguma teavet siseriikliku õiguse kohaselt võetud sunnimeetmete abil, et edastada see teise liikmesriigi õiguskaitseasutusele;

b) säilitama teavet punktis a osutatud eesmärgil;

c) edastama teise liikmesriigi õiguskaitseasutusele teavet, et seda saaks kasutada kohtumenetluses tõendina.

4. Käesoleva direktiiviga ei kehtestata õigust kasutada selle kohaselt esitatud teavet kohtumenetluses tõendina.

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

(1) „õiguskaitseasutus“ – liikmesriigi asutus, kes on siseriikliku õiguse kohaselt pädev kuritegusid ennetama, avastama või uurima;

(2) „kuritegu“ – järgmine kuritegu:

(a) nõukogu raamotsuse 2002/584/JSK[72] artikli 2 lõikes 2 osutatud kuritegu;

(b) määruse (EL) 2016/794 artikli 3 lõigetes 1 ja 2 osutatud kuritegu;

(c) liikmesriikide õiguses sätestatud otseste ja kaudsete maksudega seotud maksukuritegu;

(3) „teave“ – igasugune sisu, mis puudutab üht või mitut füüsilist isikut, fakte või asjaolusid, ning mis on õiguskaitseasutustele oluline nende siseriikliku õiguse kohaste kuritegude tõkestamise, avastamise või uurimisega seotud ülesannete täitmiseks;

(4) „kättesaadav teave“ – teave, mis on teabenõude saanud liikmesriigi ühtse kontaktpunkti või õiguskaitseasutuse valduses, või teave, mille kõnealune ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus võib ilma sunnimeetmeteta saada teistelt avaliku sektori asutustelt või selles liikmesriigis asutatud eraõiguslikelt isikutelt;

(5) „SIENA“ – Europoli hallatav turvaline teabevahetusvõrk, mille eesmärk on hõlbustada teabevahetust liikmesriikide ja Europoli vahel;

(6) „isikuandmed“ – isikuandmed, nagu need on määratletud määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 1.

Artikkel 3
Teabevahetuse põhimõtted

Liikmesriigid tagavad käesoleva direktiivi kohase teabevahetuse korral, et

[72] Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

(a) kogu liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või õiguskaitseasutusele kättesaadav teave edastatakse teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või õiguskaitseasutusele („kättesaadavuse põhimõte“);

(b) teise liikmesriigi ühtselt kontaktpunktilt või õiguskaitseasutuselt teabe taotlemise tingimused ning teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või õiguskaitseasutusele teabe edastamise tingimused on samaväärsed tingimustega, mida kohaldatakse nende enda õiguskaitseasutustelt ja õiguskaitseasutustele sarnase teabe taotlemise ja edastamise suhtes („samaväärse juurdepääsu põhimõte“);

(c) liikmesriigi õiguskaitseasutus kaitseb talle teise liikmesriigi ühtse kontaktpunkti või õiguskaitseasutuse edastatud, konfidentsiaalsena tähistatud teavet kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud kõnealuse liikmesriigi siseriiklikus õiguses ja millega on tagatud samasugune konfidentsiaalsuse tase („konfidentsiaalsuse põhimõte“).

II peatükk

Teabevahetus ühtse kontaktpunkti kaudu

Artikkel 4
Teabenõuded ühtsele kontaktpunktile

1. Liikmesriik tagab, et tema ühtne kontaktpunkt ja, kui ta on nii otsustanud, õiguskaitseasutus esitab teabenõude teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile vastavalt lõigetes 2–5 sätestatud tingimustele.

   Kui liikmesriik on otsustanud, et lisaks ühtsele kontaktpunktile võivad teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile teabenõude esitada ka tema õiguskaitseasutused, tagab ta, et need asutused saadavad teabenõuete ja muude nendega seotud teadete koopiad kõnealuse liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile samal ajal, kui esitatakse teabenõue.

2. Teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile esitatakse teabenõue üksnes juhul, kui on objektiivne alus arvata, et

   (a) taotletud teave on vajalik ja proportsionaalne, et saavutada artikli 1 lõikes 1 osutatud eesmärk;

   (b) taotletud teave on nõude saanud liikmesriigi õiguskaitseasutustele kättesaadav.

3. Igas teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile esitatud teabenõudes täpsustatakse, kas see on kiireloomuline või mitte.

   Teabenõuet käsitatakse kiireloomulisena, kui juhtumi kõiki asjakohaseid fakte ja asjaolusid arvesse võttes on objektiivselt alust arvata, et taotletud teabel on üks või mitu järgmistest omadustest:

   (a) see on hädavajalik liikmesriigi avalikku julgeolekut ähvardava vahetu ja suure ohu ennetamiseks;

   (b) see on vajalik selleks, et kaitsta üksikisiku elulisi huve, mis on otseses ohus;

   (c) see on vajalik, et võtta vastu otsus, mis võib tähendada selliste piiravate meetmete säilitamist, mis võivad endast kujutada vabaduse võtmist;

(d) sellel on vahetu oht kaotada asjakohasus, kui seda teavet kiiresti ei pakuta.

4. Teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile esitatav teabenõue peab sisaldama kõiki vajalikke selgitusi, et võimaldada selle nõuetekohast ja kiiret menetlemist vastavalt käesolevale direktiivile, sealhulgas vähemalt järgmist:

(a) taotletava teabe kirjeldus, mis on nii üksikasjalik kui seda võib konkreetses olukorras eeldada;

(b) teabe taotlemise eesmärgi kirjeldus;

(c) objektiivsed põhjused, mille alusel arvatakse, et taotletud teave on nõude saanud liikmesriigi õiguskaitseasutusele kättesaadav;

(d) vajaduse korral selgitus eesmärgi ja selle isiku või nende isikute vahelise seose kohta, kelle kohta teavet taotletakse;

(e) vajaduse korral põhjused, miks nõuet peetakse kiireloomuliseks.

5. Teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile esitatakse teabenõue keeles, mis on kantud nõude saanud liikmesriigi koostatud loetellu, mis on avaldatud vastavalt artiklile 11.

Artikkel 5

Teabenõude kohaselt teabe edastamine ühtsele kontaktpunktile

1. Kui käesoleva artikli lõikest 2 ja artikli 6 lõikest 3 ei tulene teisiti, tagab liikmesriik, et tema ühtne kontaktpunkt edastab artikli 4 kohaselt nõutud teabe võimalikult kiiresti ja igal juhul järgmiste tähtaegade jooksul:

(a) kaheksa tundi kiireloomulise nõude korral, millega taotletakse teavet, mis on nõude saanud liikmesriigi õiguskaitseasutusele kättesaadav ilma kohtu loata;

(b) kolm kalendripäeva kiireloomulise nõude korral, millega taotletakse teavet, mis on nõude saanud liikmesriigi õiguskaitseasutusele kättesaadav kohtu loa alusel;

(c) seitse kalendripäeva kõigi nõuete korral, mis ei ole kiireloomulised.

Esimeses lõigus sätestatud ajavahemik algab teabenõude kättesaamise hetkel.

2. Kui taotletud teave on liikmesriigi õiguse kohaselt kättesaadav alles pärast kohtult loa saamist vastavalt artiklile 9, võib nõude saanud liikmesriik lõikes 1 osutatud tähtaegadest kõrvale kalduda, kui see on vajalik sellise loa saamiseks.

Sellisel juhul tagab liikmesriik, et tema ühtne kontaktpunkt astub mõlemad järgmised sammud:

i) teavitab viivitamata nõude esitanud liikmesriigi ühtset kontaktpunkti või, kui see on asjakohane, õiguskaitseasutust eeldatavast viivitusest, täpsustades eeldatava viivituse pikkuse ja selle põhjused;

ii) hoiab teda olukorraga kursis ja edastab nõutud teabe võimalikult kiiresti pärast kohtult loa saamist.

3. Liikmesriik tagab, et tema ühtne kontaktpunkt edastab artikli 4 kohaselt nõutud teabe nõude esitanud liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või, kui see on asjakohane, õiguskaitseasutusele keeles, milles teabenõue vastavalt artikli 4 lõikele 5 esitati.

Liikmesriik tagab, et kui tema ühtne kontaktpunkt edastab taotletud teabe nõude esitanud liikmesriigi õiguskaitseasutusele, saadab ta samal ajal teabe koopia ka selle liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile.

Artikkel 6

Teabenõude rahuldamata jätmine

1. Liikmesriik tagab, et tema ühtne kontaktpunkt keeldub esitamast vastavalt artiklile 4 nõutud teavet üksnes juhul, kui ilmneb mõni järgmistest põhjustest:

   (a) taotletud teave ei ole nõude saanud liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile ega õiguskaitseasutusele kättesaadav;

   (b) teabenõue ei vasta artiklis 4 sätestatud nõuetele;

   (c) vastavalt artiklile 9 nõutava kohtu loa andmisest on teabenõude saanud liikmesriigi õiguse kohaselt keeldutud;

   (d) taotletud teave kujutab endast isikuandmeid, mis ei kuulu artikli 10 punktis i osutatud isikuandmete kategooriatesse;

   (e) on objektiivselt alust arvata, et taotletud teabe edastamine

      i) on vastuolus nõude saanud liikmesriigi oluliste julgeolekuhuvidega;

      ii) seab ohtu kuriteo käimasoleva uurimise edukuse või

      iii) kahjustab põhjendamatult füüsilise või juriidilise isiku elulisi huve.

   Keeldumine mõjutab üksnes seda osa taotletud teabest, mille kohta ilmnevad esimeses lõigus nimetatud põhjused, ja jätab vajaduse korral puutumata kohustuse esitada teabe muid osi vastavalt käesolevale direktiivile.

2. Liikmesriik tagab, et tema ühtne kontaktpunkt teavitab keeldumisest nõude esitanud liikmesriigi ühtset kontaktpunkti või, kui see on asjakohane, õiguskaitseasutust ja täpsustab keeldumise põhjused artikli 5 lõikes 1 ette nähtud ajavahemiku jooksul.

3. Liikmesriik tagab, et tema ühtne kontaktpunkt taotleb nõude esitanud liikmesriigi ühtselt kontaktpunktilt või, kui see on asjakohane, õiguskaitseasutuselt viivitamata lisaselgitust, mis on vajalik sellise teabenõude menetlemiseks, millest vastasel juhul tuleks keelduda.

   Artikli 5 lõikes 1 osutatud tähtaja kulgemine peatatakse alates hetkest, mil nõude esitanud liikmesriigi ühtne kontaktpunkt või, kui see on asjakohane, õiguskaitseasutus saab taotluse esitada selgitusi, kuni hetkeni, mil nõude saanud liikmesriigi ühtne kontaktpunkt need selgitused saab.

4. Lõigetes 3 ja 4 osutatud keeldumine, keeldumise põhjused, taotlus selgituste saamiseks ja selgitus ning muud teabenõudega seotud teated teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile edastatakse keeles, milles vastavalt artikli 4 lõikele 5 esitati nõue.

III peatükk

Muu teabevahetus

Artikkel 7

Teabe edastamine omal algatusel

1. Liikmesriik tagab, et tema ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus edastab omal algatusel kogu talle kättesaadava teabe teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või õiguskaitseasutusele, kui on objektiivselt alust arvata, et selline teave võib olla kõnealuse liikmesriigi jaoks asjakohane artikli 1 lõikes 1 osutatud eesmärgil.

Nimetatud kohustus puudub, kui sellise teabe suhtes kehtivad artikli 6 lõike 1 punktis c, d või e osutatud põhjused.

2. Liikmesriik tagab, et kui tema ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus edastab teavet vastavalt lõikele 1 omal algatusel, teeb ta seda ühes keeltest, mis on kantud nõude saanud liikmesriigi koostatud ja artikli 11 kohaselt avaldatud loetellu.

Liikmesriik tagab, et kui tema ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus edastab selle teabe teise liikmesriigi õiguskaitseasutusele, saadab ta samal ajal teabe koopia ka selle liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile.

Artikkel 8

Teabevahetus otse õiguskaitseasutusele esitatud nõude alusel

Liikmesriik tagab, et kui tema ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus esitab teabenõude otse teise liikmesriigi õiguskaitseasutusele, saadab see ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus nõude saatmise või nõude alusel teabe või muude sellega seotud teadete edastamise ajal sellest koopia asjaomase teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile ning juhul, kui saatja on õiguskaitseasutus, ka oma liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile.

IV peatükk

Lisaeeskirjad teabe edastamise kohta II ja III peatüki kohaselt

Artikkel 9

Kohtu luba

1. Liikmesriik ei nõua teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või õiguskaitseasutusele II ja III peatüki kohaselt teabe edastamiseks kohtu luba, kui sellist nõuet ei kohaldata tema enda ühtsele kontaktpunktile või õiguskaitseasutusele sarnase teabe edastamise suhtes.

2. Liikmesriik tagab, et kui tema siseriikliku õiguse kohaselt on teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või õiguskaitseasutusele lõike 1 kohaselt teabe edastamiseks nõutav kohtu luba, võtab tema ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus viivitamata kooskõlas oma siseriikliku õigusega kõik vajalikud meetmed, et saada kohtu luba võimalikult kiiresti.

3. Lõikes 1 osutatud kohtu loa taotlusi hinnatakse ja nende kohta tehakse otsus kooskõlas pädeva õigusasutuse liikmesriigi õigusega.

Artikkel 10

Lisaeeskirjad isikuandmetena käsitatava teabe kohta

Liikmesriik tagab, et kui tema ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus edastab II ja III peatüki kohaselt teavet, mida käsitatakse isikuandmetena, siis

i) piirduvad edastatavate isikuandmete kategooriad määruse (EL) 2016/794 II lisa B jao punktis 2 loetletud kategooriatega;

ii) edastab tema ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus samal ajal ja nii palju kui võimalik ka vajalikke andmeid, mis võimaldavad teise liikmesriigi ühtsel kontaktpunktil või õiguskaitseasutusel hinnata

isikuandmete täpsust, täielikkust ja usaldusväärsust ning seda, mil määral isikuandmed on ajakohased.

Artikkel 11
Keelte loetelu

1. Liikmesriik koostab loetelu, kuhu on kantud üks või mitu liidu ametlikku keelt, milles tema ühtne kontaktpunkt saab teabenõude korral või omal algatusel teavet anda, ja ajakohastab seda loetelu. Kõnealune loetelu sisaldab ka inglise keelt.

2. Liikmesriik esitab kõnealuse loetelu ja selle ajakohastatud versioonid komisjonile. Komisjon avaldab kõnealuse loetelu ja selle ajakohastatud versioonid *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 12
Teabe edastamine Europolile

Liikmesriik tagab, et kui tema ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus saadab teabenõude, edastab sellise nõude kohaselt teavet, edastab teavet omal algatusel või saadab II ja III peatüki kohaselt nendega seotud muid teateid, saadab ta samal ajal ka Europolile selle koopia, kui teates sisalduv teave puudutab kuritegusid, mille vastu võitlemine kuulub vastavalt määrusele (EL) 2016/794 Europoli eesmärkide hulka.

Artikkel 13
SIENA kasutamine

1. Liikmesriik tagab, et kui tema ühtne kontaktpunkt või õiguskaitseasutus saadab teabenõude, edastab sellise nõude alusel teavet, edastab teavet omal algatusel või saadab II ja III peatüki või artikli 12 kohaselt nendega seotud muid teateid, teeb ta seda SIENA kaudu.

2. Liikmesriik tagab, et tema ühtne kontaktpunkt ja kõik tema õiguskaitseasutused, kes võivad osaleda käesoleva direktiivi kohases teabevahetuses, on SIENAga otse ühendatud.

V peatükk

Ühtne kontaktpunkt liikmesriikidevaheliseks teabevahetuseks

Artikkel 14
Loomine, ülesanded ja suutlikkus

1. Iga liikmesriik loob või määrab ühe riikliku ühtse kontaktpunkti, mis on käesoleva direktiivi kohase teabevahetuse koordineerimise eest vastutav keskasutus.

2. Liikmesriik tagab, et tema ühtsel kontaktpunktil on volitus täita vähemalt kõiki järgmisi ülesandeid:

   (a) võtta vastu ja hinnata teabenõudeid;

   (b) suunata teabenõue asjakohasele riiklikule õiguskaitseasutusele või riiklikele õiguskaitseasutustele ning vajaduse korral koordineerida nende vahel nõude menetlemist ja teabe edastamist nõude alusel;

(c) analüüsida ja struktureerida teavet, et edastada see teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile ja, kui see on asjakohane, õiguskaitseasutusele;

(d) edastada teabenõude korral või omal algatusel teavet teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile ja, kui see on asjakohane, õiguskaitseasutusele vastavalt artiklitele 5 ja 7;

(e) keelduda teabe esitamisest vastavalt artiklile 6 ja paluda vajaduse korral selgitusi vastavalt artikli 6 lõikele 3;

(f) saata teabenõue teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile vastavalt artiklile 4 ja esitada vajaduse korral selgitusi vastavalt artikli 6 lõikele 3.

3. Liikmesriik tagab, et

(a) tema ühtsel kontaktpunktil on juurdepääs kogu teabele, mis on kättesaadav tema õiguskaitseasutustele, niivõrd kui see on vajalik tema käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks;

(b) tema ühtne kontaktpunkt täidab oma ülesandeid ööpäev läbi ja seitse päeva nädalas;

(c) tema ühtsel kontaktpunktil on töötajad, vahendid ja suutlikkus, sealhulgas tõlkimiseks, et nõuetekohaselt ja kiiresti täita oma ülesandeid kooskõlas käesoleva direktiiviga ja eelkõige artikli 5 lõikes 1 sätestatud tähtaegadega;

(d) õigusasutused, kes on pädevad andma siseriikliku õiguse kohaselt nõutavaid kohtu lube vastavalt artiklile 9, abistavad ühtset kontaktpunkti ööpäev läbi ja seitse päeva nädalas.

4. Ühe kuu jooksul alates ühtse kontaktpunkti loomisest teavitab liikmesriik sellest komisjoni. Vajaduse korral ta ajakohastab seda teavet.

Komisjon avaldab kõnealuse teabe ja selle ajakohastatud versioonid *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 15
Koosseis

1. Liikmesriik määrab kindlaks oma ühtse kontaktpunkti korralduse ja koosseisu nii, et see saaks täita käesolevast direktiivist tulenevaid ülesandeid tõhusalt ja tulemuslikult.

2. Liikmesriik tagab, et tema ühtne kontaktpunkt koosneb selliste riiklike õiguskaitseasutuste esindajatest, mille kaasamine on vajalik käesoleva direktiivi kohaseks piisavaks ja kiireks teabevahetuseks, sealhulgas vähemalt esindajad järgmistest asutustest, kui asjaomasele liikmesriigile on siduvad õigusaktid selliste üksuste või büroode loomiseks või määramiseks:

a) Europoli riiklik üksus, mis on loodud määruse (EL) 2016/794 artikliga 7;

b) SIRENE büroo, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1862[73] artikli 7 lõikega 2;

[73] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ja komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56).

c) broneeringuinfo üksus, mis on loodud direktiivi (EL) 2016/681 artikli 4 alusel;

d) Interpoli riiklik keskbüroo, mis on loodud Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpoli) põhikirja artikliga 32.

Artikkel 16
Juhtumite haldamise süsteem

1. Liikmesriik tagab, et tema ühtne kontaktpunkt võtab andmekoguna kasutusele ühtse elektroonilise juhtumite haldamise süsteemi, mis võimaldab tal täita käesolevast direktiivist tulenevaid ülesandeid, ja haldab seda. Juhtumite haldamise süsteemil on vähemalt kõik järgmised funktsioonid ja võimalused:

a) artiklites 5 ja 8 osutatud sissetulevate ja väljaminevate teabenõuete ning teiste liikmesriikide ühtsete kontaktpunktidega ja kui see on asjakohane, õiguskaitseasutustega vahetatavate muude selliste nõuetega seotud teadete, sealhulgas artikli 6 lõikes 2 osutatud keeldumiste ning artikli 6 lõikes 3 osutatud selgituste taotlemise ja esitamise registreerimine;

b) ühtse kontaktpunkti ja artikli 15 lõike 2 punkti b kohaste riiklike õiguskaitseasutuste vahelise teabevahetuse registreerimine;

c) teise liikmesriigi ühtsele kontaktpunktile või, kui see on asjakohane, õiguskaitseasutusele artiklite 5, 7 ja 8 kohaselt teabe edastamise registreerimine;

d) artiklites 5 ja 8 osutatud sissetulevate teabenõuete võrdlemine ühtse kontaktpunkti käsutuses oleva teabega, sealhulgas artikli 5 lõike 3 teise lõigu ja artikli 7 lõike 2 teise lõigu kohaselt esitatud teabega ning muu juhtumite haldamise süsteemis registreeritud asjakohase teabega;

(e) artiklis 4 osutatud sissetulevatele teabenõudetele piisavate ja kiirete järelmeetmete võtmise tagamine, eelkõige selleks, et pidada kinni artiklis 5 sätestatud taotletud teabe edastamise tähtaegadest;

(f) SIENAga koostalitlemise võime, mis eelkõige tagab, et SIENA kaudu saab saabuvaid teateid registreerida otse ning et SIENA kaudu väljuvaid teateid saab saata otse juhtumite haldamise süsteemist;

(g) statistika koostamine käesoleva direktiivi kohase teabevahetuse kohta hindamise ja järelevalve eesmärgil, eelkõige artikli 17 kohaldamise eesmärgil;

(h) juhtumite haldamise süsteemis sisalduvale teabele juurdepääsu ja seda teavet puudutavate muude töötlemistoimingute logimine aruandekohustuse täitmise ja küberturvalisuse eesmärgil.

2. Liikmesriik võtab vajalikud meetmed tagamaks, et kõiki juhtumite haldamise süsteemi, eelkõige selle ülesehitust, juhtimist ja kontrolli ohustavaid küberturvalisuse riske juhitakse ja käsitletakse ettevaatlikult ja tulemuslikult ning et nähakse ette piisavad kaitsemeetmed volitamata juurdepääsu ja kuritarvitamise vastu.

3. Liikmesriik tagab, et kõiki tema ühtses kontaktpunktis töödeldavaid isikuandmeid hoitakse juhtumite haldamise süsteemis ainult nii kaua, kui see on vajalik ja proportsionaalne isikuandmete töötlemise eesmärgil, ning need kustutatakse seejärel pöördumatult.

VI PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 17
Statistika

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile iga aasta 1. märtsiks statistika käesoleva direktiivi kohase teabevahetuse kohta teiste liikmesriikidega.

2. Statistika hõlmab vähemalt järgmist:

   a) nende ühtse kontaktpunkti ja õiguskaitseasutuste esitatud teabenõuete arv;

   b) nende ühtse kontaktpunkti ja õiguskaitseasutuste saadud ja vastatud teabenõuete arv kiireloomuliste ja mittekiireloomuliste nõuete kaupa ning teabe saanud teiste liikmesriikide kaupa;

   c) artikli 6 kohaselt tagasilükatud teabenõuete arv nõude esitanud liikmesriikide ja keeldumise põhjuste kaupa;

   d) selliste juhtumite arv, mille korral kalduti artikli 5 lõikes 1 osutatud tähtaegadest kõrvale, kuna oli vaja saada kohtu luba vastavalt artikli 5 lõikele 2, jaotatuna teabenõude esitanud liikmesriikide kaupa.

Artikkel 18
Aruandlus

1. Komisjon esitab hiljemalt *[jõustumise kuupäev + 3 aastat]* Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse käesoleva direktiivi rakendamist.

2. Komisjon esitab hiljemalt *[jõustumise kuupäev + 5 aastat]* Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse käesoleva direktiivi tõhusust ja tulemuslikkust. Komisjon võtab arvesse liikmesriikide esitatud teavet ja muud asjakohast teavet käesoleva direktiivi ülevõtmise ja rakendamise kohta. Selle hindamise põhjal teeb komisjon otsuse asjakohaste järelmeetmete, sealhulgas vajaduse korral seadusandliku ettepaneku kohta.

Artikkel 19
Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni muutmine

Alates [*artikli 21 lõike 1 esimeses lõigus osutatud kuupäev*] muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni järgmiselt:

i) artikkel 39 asendatakse käesoleva direktiiviga niivõrd, kuivõrd see artikkel on seotud teabevahetusega käesoleva direktiivi artikli 1 lõikes 1 osutatud eesmärgil;

ii) artikkel 46 jäetakse välja.

Artikkel 20
Kehtetuks tunnistamine

Raamotsus 2006/960/JSK tunnistatakse kehtetuks alates [artikli 21 lõike 1 esimeses lõigus osutatud kuupäev].

Viiteid kõnealusele raamotsusele tõlgendatakse viidetena käesoleva direktiivi vastavatele sätetele.

Artikkel 21
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [*jõustumise kuupäev + 2 aastat*]. Nad edastavad nimetatud normide teksti viivitamata komisjonile.

   Nad kohaldavad neid norme alates kõnealusest kuupäevast. Nad kohaldavad artiklit 13 siiski alates [*jõustumise kuupäev + 4 aastat*].

   Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 22
Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 23
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*